

Ontwerp-uitvoeringsbeleid Windenergie bij agrarische bedrijven

Hoeksche Waard september 2025

Colofon

Het ontwerp-uitvoeringsbeleid 'Windenergie bij agrarische bedrijven' is opgesteld door gemeente Hoeksche Waard in samenwerking met Bosch & van Rijn en Feddes/Olthof.

Met dank aan de inbreng van deelnemers vanuit maatschappelijke partners van gemeente Hoeksche Waard.

ONTWERP

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	4
Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel van het uitvoeringsbeleid	4
1.3 Juridische status van het uitvoeringsbeleid	5
1.4 Reikwijdte en nieuw beleid	5
1.4.1 Tijdelijk omgevingsplan Hoeksche Waard	6
1.5 Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2	8
Ruimtelijk beleid	8
2.1 Rijksbeleid	8
2.2 Provinciaal beleid	8
2.3 Gemeentelijk beleid	8
Hoofdstuk 3	9
Ruimtelijke en landschappelijke analyse	9
3.1 Inleiding	9
3.2 Definitie kleine windmolen	9
3.3 Definitie energieopslagsystemen (EOS) en waterstofproductie	9
3.4 Kansrijke locaties voor kleine windmolens	10
3.5 Landschappelijke analyse	14
3.6 Conclusie ruimtelijke en landschappelijke analyse	16
Hoofdstuk 4	17
Randvoorwaarden kleine windmolens en EOS	17
4.1 Inleiding	17
4.2 Voorwaarde participatie: betrek omwonenden	17
4.3 Voorwaarden kleine windmolens	17
4.3.1 Wettelijke voorwaarden en aanvullende eisen	17
4.3.2 Voorwaarden aan locaties	19
4.3.3 Voorwaarden aan afmetingen en verschijningsvorm	20
4.3.4 Voorwaarden aan inpassing binnen het erf	21
4.3.5 Voorwaarden aan positie op het erf	23
4.3.6 Aanvullende voorwaarden	24
4.4 Voorwaarden opslag van energie (EOS) en waterstofproductie	25

Hoofdstuk 5	26
Uitvoering.....	26
5.1 Aanvraag omgevingsvergunning.....	26
5.1.1 Overzicht aan te leveren zaken bij vergunningaanvraag.....	26
5.2 Monitoring en evaluatie	27
Hoofdstuk 6	28
Bijlagen	28
Bijlage A Begrippenlijst	29
Bijlage B Bufferafstanden	31
Bijlage C Participatieverslagen	34
Samenvatting inbreng verkennende fase (fase 2)	34
Nota van beantwoording reacties inloopbijeenkomst Windenergie bij agrarische bedrijven, 20 november 2023.....	37

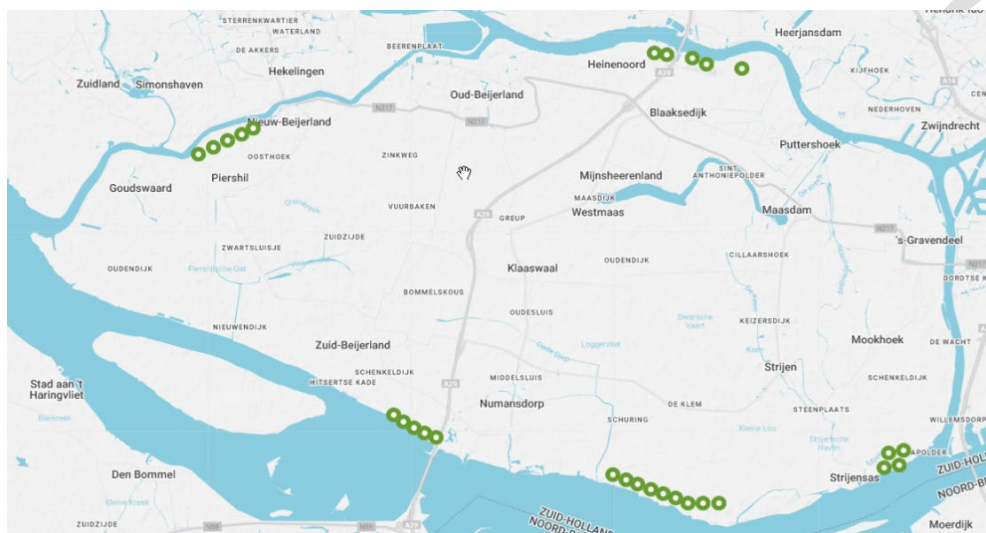
ONTWERP

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De energietransitie in Nederland is in volle gang. Met maar liefst 5 grootschalige windparken op haar grondgebied levert gemeente Hoeksche Waard een belangrijke bijdrage aan de overstap van fossiele naar duurzame energiebronnen.

Figuur 1: De 5 windparken in de Hoeksche Waard (bron: windstats.nl)

Naast deze 5 windparken wil de gemeente ruimte bieden aan kleine windmolens, batterijen/energieopslagsystemen (EOS) en waterstofproductie (zie voor definities paragrafen 3.2 en 3.3) bij agrarische ondernemers. Met dit uitvoeringsbeleid biedt de gemeente duidelijkheid aan agrarische ondernemers over waar en onder welke voorwaarden kleine windmolens op hun erf mogen worden gerealiseerd. Daarnaast is dit uitvoeringsbeleid een eerste aanzet om duidelijkheid te geven over mogelijkheden rondom EOS en/of waterstofproductie.

Daarmee komt de gemeente tegemoet aan de wens van agrarische ondernemers, die met een kleine windmolen hun bedrijfsvoering verder willen verduurzamen. En levert de gemeente een bijdrage aan het tegengaan van netcongestie. Het uitvoeringsbeleid is een uitwerking van de kaders in het projectplan 'Beleidskader Windenergie bij agrarische bedrijven'¹ dat in januari 2023 door het college van burgemeester en wethouders is vastgesteld. De uitgangspunten uit het projectplan zijn in dit uitvoeringsbeleid uitgewerkt tot toetsbare kaders en randvoorwaarden en bieden zo de basis voor vergunningverlening.

1.2 Doel van het uitvoeringsbeleid

Gemeente Hoeksche Waard heeft als doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn, zoals is opgenomen in programmaplan Duurzaamheid en het daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma 'Hoeksche Waard richting energieneutraal'². Kleine windmolens kunnen daaraan een bijdrage leveren.

¹ Anders gezegd: dit uitvoeringsbeleid geeft invulling aan de in het projectplan vastgestelde kaders, om daarmee goed aan te sluiten op de Omgevingswet.

² [Programmaplan Duurzaamheid en uitvoeringsprogramma 'Hoeksche Waard richting energieneutraal'](#)

Het doel van dit uitvoeringsbeleid is het plaatsingsbeleid voor kleine windmolens in de Hoeksche Waard vast te stellen. We geven antwoord op de volgende vragen:

- Bij welke agrarische bedrijven staat de gemeente kleine windmolens toe?
- Waar sluit de gemeente plaatsing uit?
- Welke voorwaarden verbindt de gemeente aan de plaatsing van kleine windmolens bij agrarische bedrijven?
- Welke kansen ziet de gemeente voor EOS en waterstofproductie?

Het uitvoeringsbeleid maakt voor iedereen duidelijk onder welke voorwaarden kleine windmolens bij agrarische bedrijven kunnen worden gerealiseerd en welke kansen er zijn voor EOS en/of waterstofproductie.

1.3 Juridische status van het uitvoeringsbeleid

Dit uitvoeringsbeleid is een beleidsregel als bedoeld in artikel 4:81 van [de Algemene wet bestuursrecht](#). Het in dit document neergelegde beleid is 1 van de toetsingskaders bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de bouw en het in werking hebben van een windmolen, EOS en waterstofproductie bij agrarische bedrijven.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet (Ow) in werking getreden. Het is de bedoeling om dit beleid te zijner tijd te vertalen naar een regeling in het nieuwe deel van het omgevingsplan op grond van de Omgevingswet. In dit uitvoeringsbeleid is rekening gehouden met eventueel gewijzigde regelgeving en begrippenkader uit de Omgevingswet.

Het gaat in dit uitvoeringsbeleid om op zichzelf staande windmolens met een relatief geringe productie, EOS en waterstofproductie. Deze activiteiten worden niet benoemd in bijlage V bij het Omgevingsbesluit en zijn daarmee niet mer³-plichtig. Met doorwerkende kracht betekent dit dat het uitvoeringsbeleid Windenergie bij agrarische bedrijven binnen gemeente Hoeksche Waard geen kaderstellend plan is en daarmee ook niet mer-plichtig. De gemeente is het bevoegd gezag voor kleine windmolens.

1.4 Reikwijdte en nieuw beleid

Dit beleid richt zich op kleine windmolens met een maximale ashoogte van 15 meter⁴ en een maximale rotordiameter van 7,5 meter. Het gaat dan om molens met een horizontale as die *achter de meter* op het eigen erf worden geplaatst en rechtstreeks stroom leveren voor eigen gebruik of opslag door het agrarische bedrijf. Ook de in dit beleid behandelde energieopslagsystemen worden voor eigen verbruik op het eigen erf gerealiseerd.

De herziening van het omgevingsbeleid van provincie Zuid-Holland is onderwerp geweest van een internetconsultatie⁵. In de herziening is de provincie voornemens om boerenerf molens met een ashoogte tot 25 meter op agrarische bouwpercelen mogelijk te maken⁶. Zodra het herziene omgevingsbeleid van de provincie is vastgesteld, gelden ook de uitgangspunten voor kleine windmolens die daarin staan. In dit uitvoeringsbeleid is hiermee rekening gehouden.

³ Milieueffectrapportage

⁴ Zie par. 3.2 (pagina 10) voor definitie kleine windmolen

⁵ Zie [Internetconsultatie Herziening Omgevingsbeleid 2025](#)

⁶ In zeekeleigebied (zoals de Hoeksche Waard) wordt mogelijk een ashoogte tot 30 meter toegestaan.

Figuur 2: Kleine windmolens

1.4.1 Tijdelijk omgevingsplan Hoeksche Waard

Op 1 januari 2024 trad de Omgevingswet (Ow) in werking. Met de inwerkingtreding zijn bestaande bestemmingsplannen automatisch onderdeel van de tijdelijke omgevingsplannen geworden. Bestemmingen worden in een omgevingsplan 'functies' genoemd. Deze tijdelijke omgevingsplannen gelden, samen met de 'bruidsschat'⁷, als toetsingskader voor de impact van ruimtelijke ontwikkelingen op de fysieke leefomgeving.

In het tijdelijke omgevingsplan van gemeente Hoeksche Waard zijn in het bestemmingsplandeel locaties aangewezen waarvoor regels zijn opgenomen voor kleine windmolens bij agrarische bedrijven. Deze regels staan in de bestemmingsplannen voor de buitengebieden van de voormalige gemeenten Korendijk en Strijen. Deze plannen staan windmolens met een ashoogte tot 15 meter (Korendijk) en een tiphoogte tot 15 meter (Strijen) toe⁸. Op basis van deze regels kan een initiatiefnemer een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (OPA) aanvragen voor een kleine windmolen.

Als op basis van de regels in het omgevingsplan geen kleine windmolen is toegestaan, kan een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) worden gedaan. Bij de aanvraag voor een BOPA moet worden voldaan aan de eisen die zijn gesteld in het [Besluit kwaliteit leefomgeving](#)

⁷ Onder de Omgevingswet zijn een aantal regels van het Rijk naar gemeenten en waterschappen verhuisd. Omdat die regels nog niet in omgevingsplannen zijn vastgelegd door gemeenten is een set met tijdelijke regels (dit heet ook wel de 'bruidsschat') opgesteld die samen met de regels uit de bestemmingsplannen de tijdelijke omgevingsplannen vormen.

⁸ Zie regels bestemmingsplan 'Buitengebied 2015', artikel 3.2.7 van de voormalige gemeente Korendijk en geconsolideerde versie van het bestemmingsplan 'Buitengebied', artikel 3.5.1 van de voormalige gemeente Strijen.

(Bkl) en aangetoond worden dat er voldaan wordt aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit uitvoeringsbeleid is het toetsingskader voor aanvragen voor een omgevingsvergunning voor zowel een OPA⁹ als een BOPA of een verzoek tot wijziging van het omgevingsplan.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de milieueisen opgenomen waaraan windmolens, ook kleine, moeten voldoen. Het gaat hierbij om het voorkomen van onaanvaardbare milieubelasting van activiteiten (in dit geval een windmolen) op de omgeving. De belangrijkste eisen voor kleine windmolens gaan over geluid, slagschaduw en externe veiligheid. Mochten landelijke eisen wijzigen, dan sluit dit uitvoeringsbeleid hier vanzelfsprekend bij aan.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beknopt overzicht van het voor kleine windmolens geldende beleid vanuit het Rijk, provincie Zuid-Holland en gemeente Hoeksche Waard. Hoofdstuk 3 gaat in op de ruimtelijke en landschappelijke studies die laten zien waar kleine windmolens in de gemeente mogelijk zijn en hoe zich dat verhoudt tot de landschappelijke kwaliteiten van de Hoeksche Waard. In hoofdstuk 4 staan de voorwaarden waaraan initiatieven voor kleine windmolens, EOS en waterstofproductie in de gemeente moeten voldoen. Hoofdstuk 5 tenslotte beschrijft de stappen die een initiatiefnemer moet doorlopen en welke documenten daarbij moeten worden aangeleverd en gaat ook kort in op de evaluatie van dit uitvoeringsbeleid.

⁹ Dit geldt ook voor de ontwikkeling van een kleine windmolen op een agrarisch perceel die onderdeel uitmaakt van een grotere ontwikkeling waarvoor een wijziging van het omgevingsplan wordt voorbereid.

Hoofdstuk 2

Ruimtelijk beleid

2.1 Rijksbeleid

Het Rijksbeleid voor de ruimtelijke inrichting van Nederland is vastgesteld in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De NOVI geeft geen kaders voor kleine windmolens. Ook in andere landelijke beleidsdocumenten is er geen aandacht voor. Uiteraard moeten kleine windmolens voldoen aan de wettelijke eisen die hiervoor gelden. Deze eisen zijn te vinden in de Omgevingswet en de besluiten onder de Omgevingswet (zie paragraaf 1.4.1).

De bevoegdheid voor het opstellen van beleid en kaders voor kleine windmolens ligt bij provincies en gemeenten. In paragraaf 2.2 wordt het beleid voor kleine windmolens van provincie Zuid-Holland beschreven en in paragraaf 2.3 gaan we in op het relevante beleid van gemeente Hoeksche Waard.

Het Rijk is voornemens om in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) het opslaan van lithiumhoudende batterijen en het exploiteren van een energieopslagsysteem aan te wijzen als milieubelastende activiteit.

2.2 Provinciaal beleid

Het omgevingsbeleid van provincie Zuid-Holland is opgenomen in de Omgevingsvisie Zuid-Holland en in de Zuid-Hollandse [Omgevingsverordening](#). Hierin heeft de provincie als doel opgenomen: 'een stabiel en slim energiesysteem dat betaalbare, schone energie levert voor iedereen'. De provincie stelt dat voor kleine windmolens met een ashoogte tot 45 meter binnen bestaand stedelijk gebied, zoals bij een industrieterrein, de gemeente aan zet is.

Daarnaast stelt de provincie dat windmolens met een ashoogte tot 15 meter overal geplaatst kunnen worden, mits rekening wordt gehouden met het omringende landschap en de cultuurhistorische, ecologische en recreatieve kwaliteiten. Dit is ter beoordeling aan de gemeente, waarbij de provincie zich het recht voorbehoudt om een zienswijze in te dienen als te weinig rekening is gehouden met het omringende landschap en de cultuurhistorische, ecologische en recreatieve kwaliteiten en [gebiedsprofielen](#). Zodra na de internetconsultatie het herziene omgevingsbeleid van de provincie (zie paragraaf 1.4) is vastgesteld, gelden ook de uitgangspunten voor kleine windmolens die hierin staan.

2.3 Gemeentelijk beleid

De Omgevingsvisie Hoeksche Waard (2019) gaat uit van Waardmaken. Bij de totstandkoming van een initiatief worden initiatiefnemers uitgenodigd bij te dragen aan de Hoeksche Waard: aan de Hoeksche Werken en aan de Hoeksche Waarden. De Hoeksche Werken zijn de maatschappelijke opgaven. De Hoeksche Waarden zijn de kwaliteiten van het gebied waar het initiatief beoogd is.

Eén van de Hoeksche Werken is 'Duurzaam, energieneutraal en klimaatbestendig'. Onze ambitie is om in 2040 een energieneutraal en in 2050 een klimaatbestendig eiland te zijn. Daarbij richten we ons in de eerste plaats op de energieopgave voor de Hoeksche Waard zelf. We vinden het van belang dat alle betrokkenen vanuit hun eigen rollen en mogelijkheden een bijdrage leveren aan een duurzame, energieneutrale en klimaatbestendige Hoeksche Waard. Windenergie bij agrarische bedrijven is hier een mooi voorbeeld van. Daarnaast draagt dit bij aan het Hoeksche Werk 'Vitaal Economisch Klimaat', vanwege de duurzame bedrijfsvoering die door het opwekken van eigen energie wordt versterkt.

Ruimtelijke en landschappelijke analyse

3.1 Inleiding

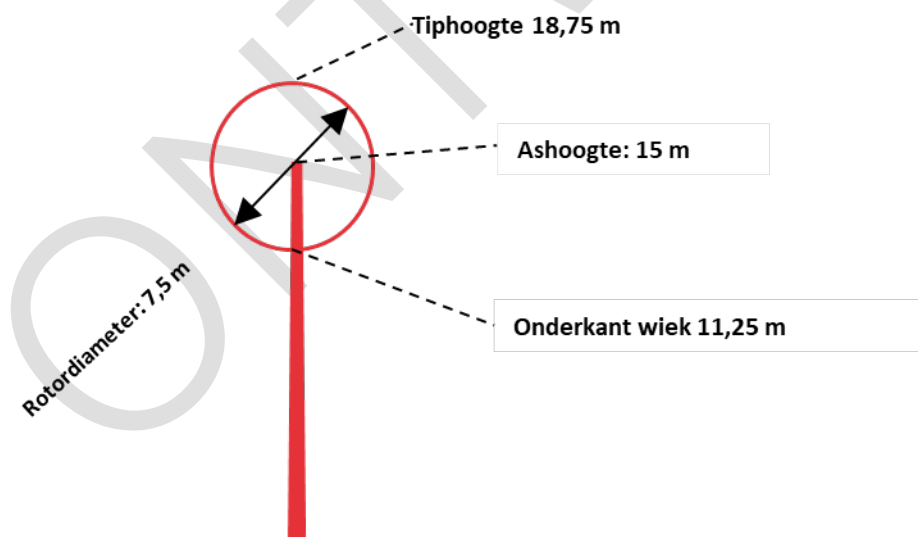
Dit hoofdstuk beschrijft de uitkomsten van ruimtelijke en landschappelijke analyses die ten grondslag liggen aan het uitvoeringsbeleid. We gaan in op de vraag wat we precies verstaan onder kleine windmolens (paragraaf 3.2), energieopslagsystemen en waterstofproductie (paragraaf 3.3) en welke gebieden vanuit wettelijk en ruimtelijk oogpunt technisch beschikbaar zijn voor plaatsing (paragraaf 3.4), de zogenaamde kansrijke locaties. Paragraaf 3.5 bevat een beknopte beschrijving van de landschappelijke analyse die is uitgevoerd in opdracht van gemeente Hoeksche Waard. Samen met de beleidsuitgangspunten uit hoofdstuk 2 vormt dit hoofdstuk de basis voor de kaders en voorwaarden voor kleine windmolens in hoofdstuk 4. We sluiten het hoofdstuk af met een korte conclusie in paragraaf 3.6.

3.2 Definitie kleine windmolen

Windmolens variëren in maatvoering en verschijning. De grootste windmolens (windturbines), die op dit moment op land worden gerealiseerd, hebben een tiphoogte van 270 meter. Er zijn ook kleine windmolens beschikbaar op de markt. In dit uitvoeringsbeleid is een 'kleine windmolen' een windmolen:

- met een horizontale as;
- met een ashoogte van maximaal 15 meter;
- met een rotordiameter tussen de 2 en 7,5 meter;
- die achter de meter (Stedin) is geplaatst;
- die rechtstreeks stroom levert voor eigen gebruik of opslag.

Figuur 3: Schematische weergave kleine windmolen

3.3 Definitie energieopslagsystemen (EOS) en waterstofproductie

Elektrische batterijsystemen maken een flinke opmars op de energiemarkt. Onder een EOS verstaan we een batterij voor de opslag van duurzaam geproduceerde elektriciteit die achter de meter en op het bouwvlak wordt geplaatst. Omdat een kleinschalig EOS een minimale landschappelijke impact

heeft buiten het bouwvlak, wordt de EOS niet meegenomen in de ruimtelijke studie in de paragrafen hierna.

Waterstofproductie met behulp van windmolens is een innovatieve technologie waarbij windenergie middels elektrolyse direct wordt omgezet in waterstof in plaats van elektriciteit. Gezien het innovatieve karakter moeten de wenselijkheid en randvoorwaarden voor waterstofproductie op specifieke locaties per geval worden besproken met de gemeente. Voor elektriciteitsopslag wordt meestal gebruik gemaakt van lithiumhoudende batterijen. Een eerste verkenning voor plaatsing van EOS en waterstofproductie is opgenomen in paragraaf 4.4.

3.4 Kansrijke locaties voor kleine windmolens

Om vast te kunnen stellen waar kleine windmolens in gemeente Hoeksche Waard kunnen worden gerealiseerd, is een belemmeringenanalyse uitgevoerd. Deze analyse brengt in kaart welke wettelijke en fysieke belemmeringen de plaatsing van windmolens in de weg staan. Dit is een momentopname en er moet altijd gekeken worden naar de actuele, planologische mogelijkheden en de actuele wet- en regelgeving. Tabel 1 geeft een overzicht van de geldende belemmeringen.

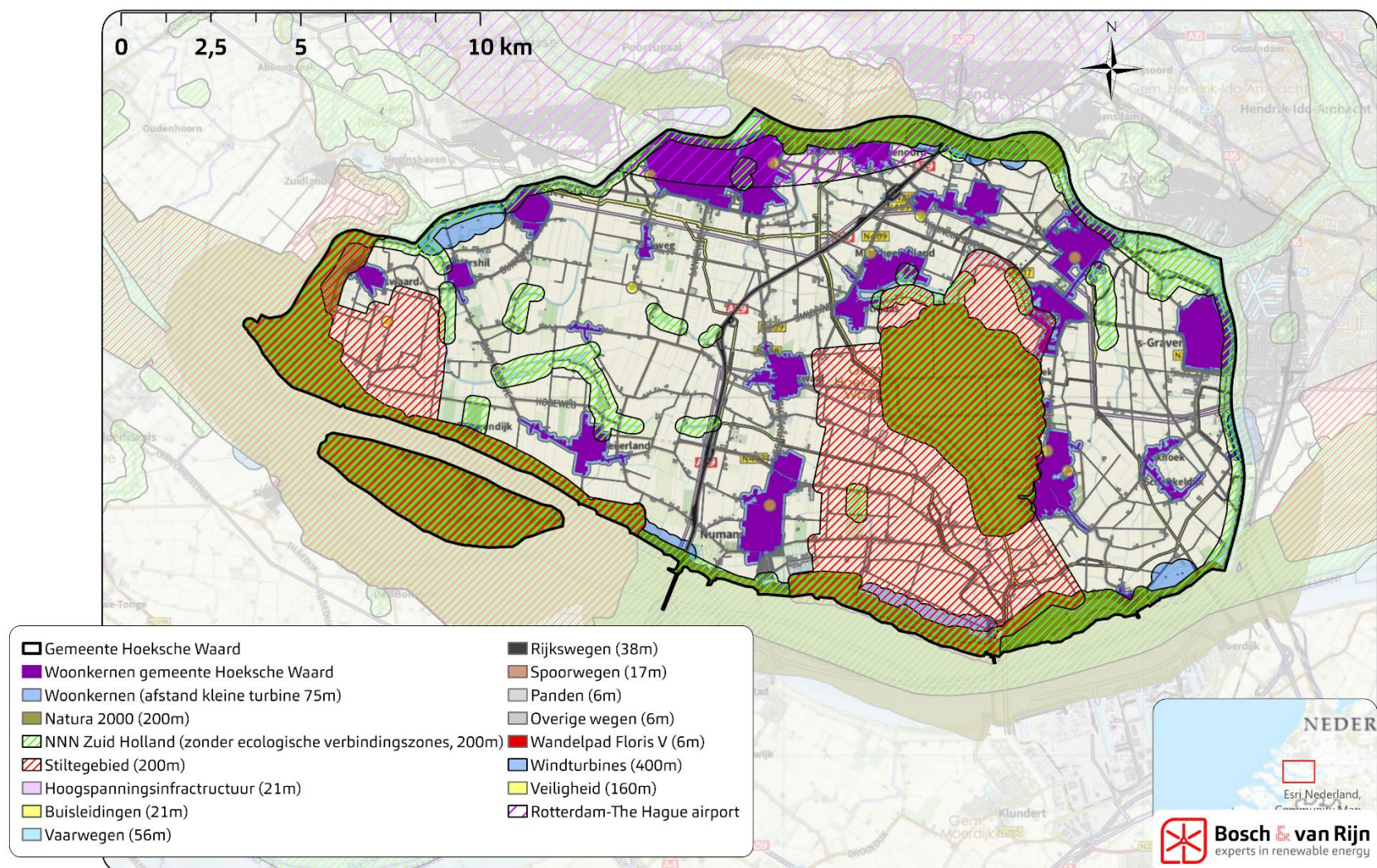
Tabel 1: Overzicht (ruimtelijke) belemmeringen voor windmolens

• Gevoelige objecten • Overige bebouwing • Auto- en vaarwegen • Overige wegen • Veiligheid bij bedrijven • Hoogspanningsinfrastructuur	• Buisleidingen zoals aardgasleidingen • Ecologische waarden • Bestaande windmolens • Archeologische waarden • Luchtvaartbeperkingen
---	--

Let op: Verblijfsobjecten met een woon-, zorg- of onderwijsfunctie zijn woningen, zorginstellingen, scholen en dergelijke die als zodanig aangemerkt staan in het omgevingsplan. Rondom deze verblijfsobjecten moet worden voldaan aan regelgeving op het gebied van geluid, slagschaduw en veiligheid. Wanneer het een verblijfsobject van de initiatiefnemer van een kleine windmolen of andere vorm van opwek en opslag van windenergie betreft, kan hier een uitzondering op worden gemaakt.

Voor de analyse, uitgevoerd met behulp van Geografische Informatie Systemen (GIS), is uitgegaan van een windmolen met een ashoogte van 15 meter en een rotordiameter van 7,5 meter. Deze afmetingen leiden per belemmering tot bepaalde bufferafstanden. Een overzicht van de verschillende bufferafstanden is opgenomen in Bijlage B. Figuur 4 toont de belemmeringen voor kleine windmolens met een ashoogte van 15 meter binnen gemeente Hoeksche Waard. Kleinere windmolens passen ook binnen deze bufferafstanden.

Figuur 4: Belemmeringenkaart kleine windmolens gemeente Hoeksche Waard

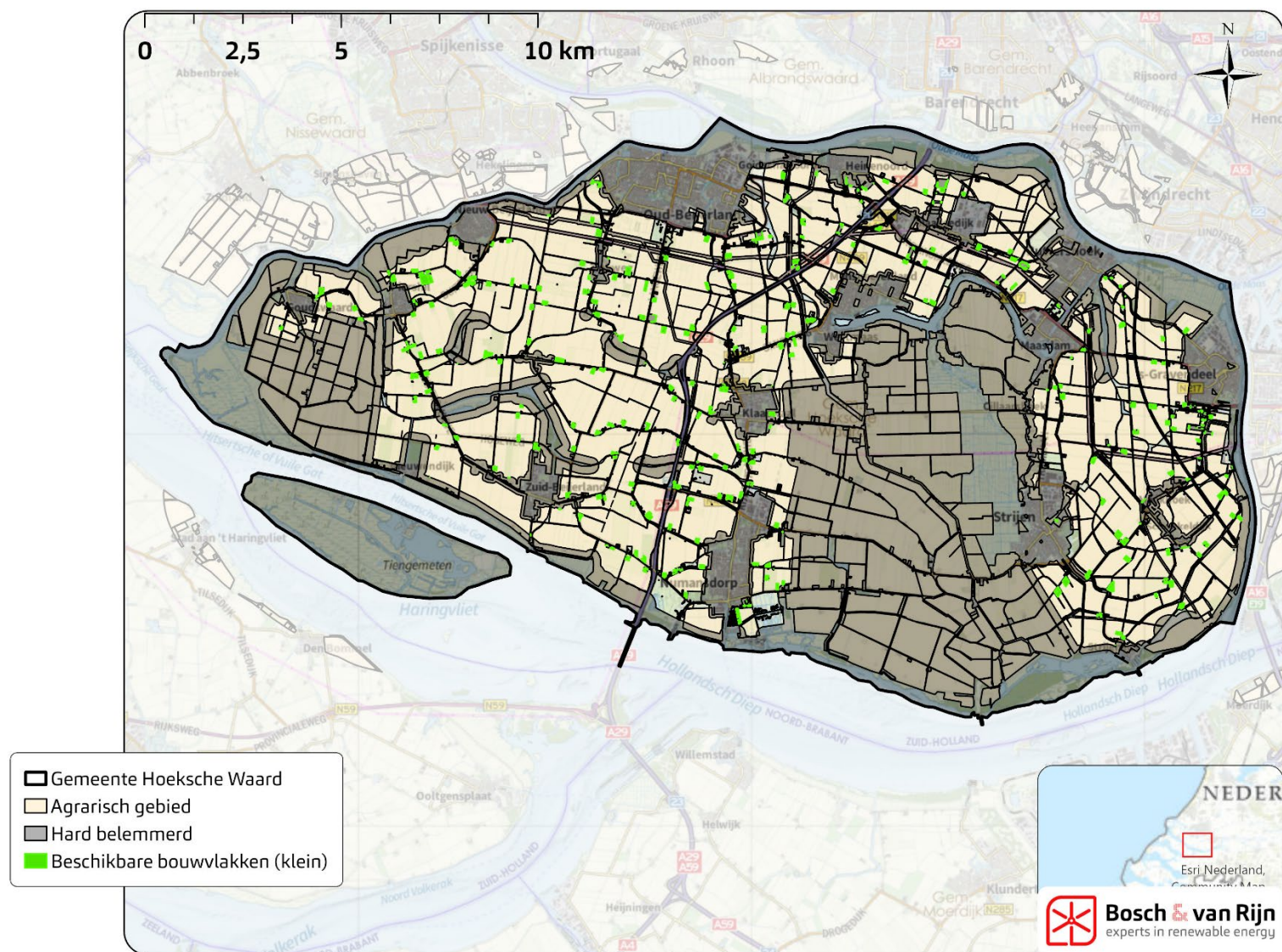

De kaart laat zien dat veel belemmeringen zich bevinden aan de randen van de gemeentegrens, rondom de dorpen (woonkernen) en in de nabijheid van natuurgebieden. In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zijn regels met toelichting opgenomen over [stiltegebieden](#). Binnen de Hoeksche Waard zijn er ook stiltegebieden aanwezig, vaak in combinatie met Natura 2000-gebieden. Vanwege het provinciale beleid om deze gebieden zo stil mogelijk te houden, kunnen ook in de 2 stiltegebieden geen windmolens worden geplaatst. Hoewel de afstand tot buisleidingen, wegen en hoogspanningslijnen ook van invloed is, spelen deze aspecten een minder grote rol.

De belemmerde gebieden zijn dus uitgesloten voor de plaatsing van kleine windmolens. Daarnaast staat de gemeente, zoals opgenomen in het projectplan 'Beleidskader Windenergie bij agrarische bedrijven', kleine windmolens uitsluitend toe binnen agrarische bouwvlakken. Figuur 5 toont een combinatie van de belemmeringenkaart en de agrarische bouwvlakken in de gemeente.

ONTWIKKELING

Figuur 5: Mogelijkhedenkaart kleine windmolens gemeente Hoeksche Waard

De groene vlakken op de kaart zijn de agrarische bouwvlakken die naar verwachting op voorhand niet belemmerd zijn. Het gaat op dit moment bij benadering om 290 mogelijke locaties voor kleine windmolens.

3.5 Landschappelijke analyse

Landschapsarchitectenbureau Feddes/Olthof voerde in 2023 een analyse uit naar de effecten van kleine windmolens op de landschappelijke waarden en kwaliteiten van de Hoeksche Waard. In de analyse concludeert Feddes/Olthof het volgende:

Als stoer polderlandschap is de Hoeksche Waard geschikt voor de plaatsing van de hogere kleine windmolens tot een hoogte van 30 meter ashoogte als de molens een integraal onderdeel vormen van het erfensemble: de combinatie van de bouwwerken, de groene mantel/-omspoeling (beplanting langs de erfgrans) en de overige beplanting op het erf.

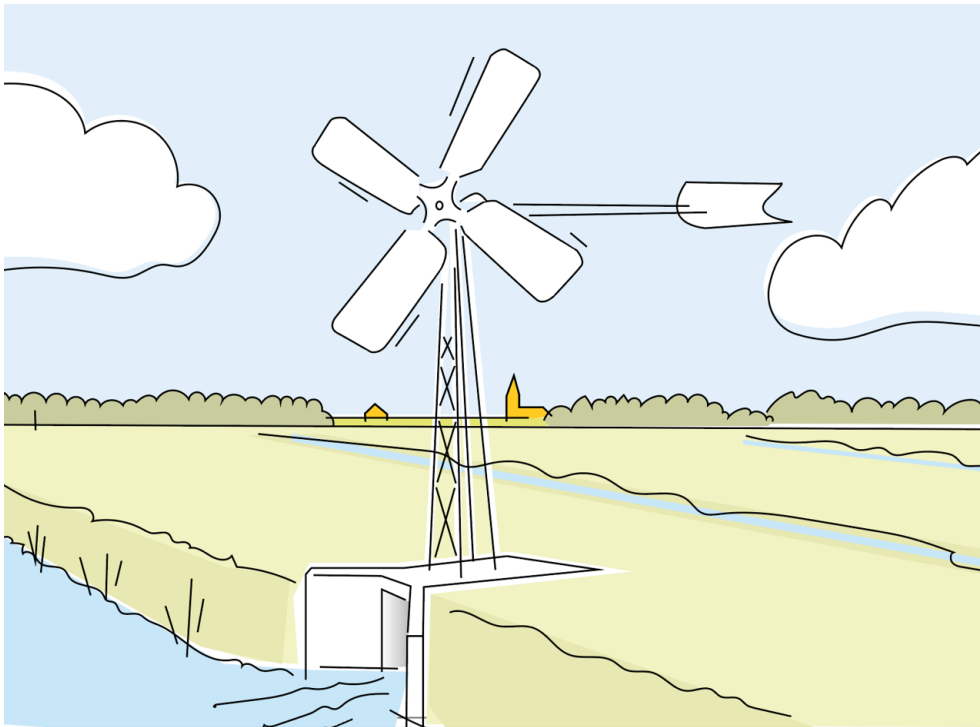
Hiermee wordt ook aangesloten bij het mogelijk nieuwe beleid van de provincie, zie paragraaf 1.4 en 2.2. De Hoeksche Waard heeft een karakteristiek polderlandschap dat de afgelopen eeuwen is ontstaan op de grens van land en water. Kenmerkend voor het gebied zijn de typische op- en aanwasolders die zijn veroverd en ontgonnen in de Hollandse delta. Dijklinten vormen samen met de dorpen en de krekens de belangrijkste structuurdragers (Figuur 6).

Figuur 6: Structuren van dijklinten in de Hoeksche Waard

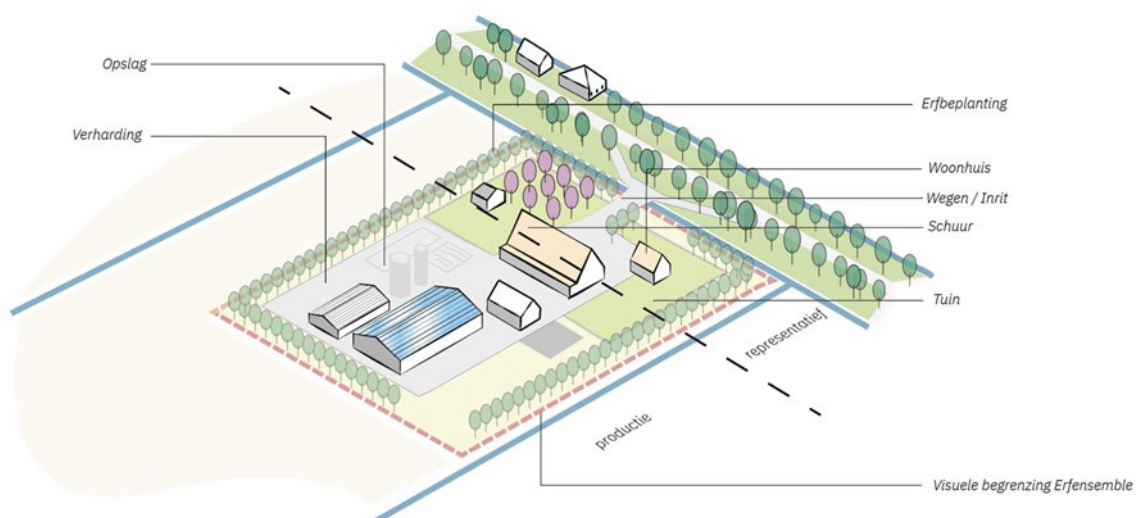
De Hoeksche Waard vormde in de vorige eeuw de kraamkamer van de eerste windwatermolens van het type 'Bosman' (Figuur 7), die in Piershil worden ontwikkeld en in heel Nederland worden toegepast. Het huidige streven naar innovatie in de agrarische sector, om de bedrijfsvoering energieneutraal te maken door de opwek van windenergie en opslag van energie toe te passen op het erf, past dan ook goed bij de Hoeksche Waardse traditie om te werken met wind. Investeren in de duurzame bedrijfsvoering betekent ook investeren in de zorgvuldige inpassing in het karakteristieke polderlandschap.

Figuur 7: Bosman windwatermolen

Veruit de meeste agrarische erven in de Hoeksche Waard liggen langs de typische dijklinten van de polder. Dijken horen bij de ontginning van dit landschap en zijn vaak beplant met bomen. Woningen staan zowel op de kruin als aan de voet van de dijken, waarbij de agrarische erven meestal op enige afstand van de dijken liggen. Een typische erfbebouwing bestaat naast de woonbebouwing uit verhardingsvlakken, tuin, erfbeplanting, wegen en inritten (Figuur 8), die met de eventuele windmolen en energieopslagvoorzieningen, een samenhangende visuele eenheid kunnen vormen.

Figuur 8: Opzet typerend erfensemble Hoeksche Waard

3.6 Conclusie ruimtelijke en landschappelijke analyse

De resultaten van de ruimtelijke en landschappelijke analyses laten zien dat plaatsing van kleine windmolens in de Hoeksche Waard *mogelijk* en - onder voorwaarden - *aanvaardbaar* is. In het volgende hoofdstuk komen we op basis van het beleid, gemeentelijke wensen en de ruimtelijke en landschappelijke analyses tot randvoorwaarden voor de realisatie van kleine windmolens in de Hoeksche Waard.

ONTWERP

Randvoorwaarden kleine windmolens en EOS

4.1 Inleiding

De volgende paragrafen geven een uitgebreid overzicht van randvoorwaarden waaraan initiatiefnemers moeten voldoen bij het plaatsen van kleine windmolens, en een verkenning voor EOS en waterstofproductie. Aanvragen voor omgevingsvergunningen moeten voldoen aan deze randvoorwaarden. De randvoorwaarden zijn een aanvulling op de eisen die de Omgevingswet stelt en zijn opgesteld op basis van het beleid (hoofdstuk 2), de ruimtelijke en landschappelijke analyses (hoofdstuk 3), inbreng vanuit maatschappelijke organisaties, andere overheden en de uitkomsten van de participatiebijeenkomsten (zie Bijlage C).

4.2 Voorwaarde participatie: betrek omwonenden

Het is van belang om in een zo vroeg mogelijk stadium de directe omgeving en andere belanghebbenden te informeren over en te betrekken bij een initiatief voor een kleine windmolen, energieopslagsystemen (EOS) en waterstofproductie. Volgens de indieningsvereisten op basis van de Omgevingswet moet de initiatiefnemer bij het aanvragen van een omgevingsvergunning aangeven in hoeverre aan participatie is gedaan en wat de resultaten zijn.

Gemeente Hoeksche Waard vindt het van groot belang dat in ieder geval (direct) omwonenden ingelicht worden over de plannen van een initiatiefnemer om een kleine windmolen te plaatsen. Het is gewenst dat een initiatiefnemer met omwonenden in gesprek gaat over het initiatief voordat een vergunningaanvraag kan worden gedaan. De gemeenteraad heeft daarom het plaatsen van windmolens aangewezen als een activiteit waarvoor participatie verplicht is. Als wij de participatie bij het initiatief als onvoldoende beoordelen, wordt de initiatiefnemer opnieuw in de gelegenheid gesteld alsnog met de omgeving in gesprek te gaan. Mocht blijken dat de participatie dan nog steeds onvoldoende is, kan het college besluiten de aanvraag niet in behandeling te nemen.

Het verschilt per locatie en type windmolen wie als omwonenden of belanghebbenden moeten worden gezien. In de nabijheid van een kleine windmolen kunnen ook woningen staan van burens die hinder kunnen ondervinden. In het algemeen hebben omwonenden zicht op de voorgestelde ingreep. Het gesprek met omwonenden door een initiatiefnemer gebeurt bij voorkeur persoonlijk.

4.3 Voorwaarden kleine windmolens

4.3.1 Wettelijke voorwaarden en aanvullende eisen

Kleine windmolens moeten uiteraard voldoen aan de milieueisen uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Windmolens zijn in paragraaf 3.2.4 van het Bal aangewezen als milieubelastende activiteit. De belangrijkste eisen voor kleine windmolens gaan over geluid, slagschaduw en externe veiligheid (zie paragraaf 4.30, artikel 4.426 t/m artikel 4.431 Bal). Ten minste 4 weken voor het in gebruik nemen van een kleine windmolen moet deze worden gemeld bij het bevoegd gezag. Daarnaast staan in het Bal eisen voor de bescherming van natuur (hoofdstuk 11 Bal).

Bij elke individuele vergunningaanvraag moet de initiatiefnemer aantonen dat de aanvraag voldoet aan de eisen uit het [Besluit activiteiten leefomgeving \(Bal\)](#) en [de Omgevingsregeling](#). Bij een rotordiameter van meer dan 2 meter is een melding op basis van het Bal verplicht.

4.3.1.1 Geluid

Voor kleine windmolens geldt, evenals voor grote windturbines onder de Omgevingswet, een meldingsplicht op grond van het Bal. Bij de melding moet worden aangetoond dat aan de norm voor geluid wordt voldaan. Initiatiefnemers voldoen aan het Bal als zij kunnen aantonen dat aan de norm van 47 dB L_{den} en 41 dB L_{night} op geluidgevoelige gebouwen van derden wordt voldaan. Daarvoor moet een geluidberekening worden uitgevoerd met een geluidsmodel en hiervan moet een rapportage worden gemaakt.

Om naastgelegen gevoelige functies te beschermen stellen we aanvullende eisen. Naast de geluidsnorm hanteert de gemeente ook een afstandsnorm: een buffer van 100 meter rondom de dorpen (woonkernen) (zie Figuur 4). Als een initiatiefnemer een voormalige bedrijfswoning¹⁰ op zijn erf heeft, moet worden aangetoond dat de hinder voor deze woning aanvaardbaar is. Indien nodig nemen we aanvullende regels op in de vergunning.

4.3.1.2 Slagschaduw

Slagschaduw kan een rol spelen bij kleine windmolens. Regels hierover staan in het Bal. Het effect van kleine windmolens is vanwege de geringe hoogte aanmerkelijk kleiner dan dat van grote windturbines. Om hinder als gevolg van slagschaduw in zijn geheel te voorkomen eisen we dat kleine windmolens geen slagschaduw veroorzaken op naastgelegen gevoelige functies en objecten. Kleine windmolens die slagschaduw kunnen veroorzaken moeten daarom zijn voorzien van een stilstandsvoorziening.

4.3.1.3 Externe veiligheid

Onder de Omgevingswet zijn de eisen voor externe veiligheid opgenomen in het Bal. (Zeer) kwetsbare gebouwen en locaties mogen niet binnen de risicocontouren (afstand rondom de windmolen) van het plaatsgebonden risico liggen.

In Figuur 4 is rekening gehouden met (wettelijke) bufferafstanden tot aardgasleidingen, wegen, spoor- en vaarweg en hoogspanningsleidingen. De gemeente hanteert een aanvullende afstand van een kleine windmolen tot openbaar gebied. Plaatsing van de windmolen is zodanig dat de wieken of de constructie van de windmolen niet overdraaien¹¹ boven openbaar gebied.

Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRZHZ) hanteert aanvullend nog enkele uitgangspunten op het gebied van veiligheid voor mens en dier:

- Het beste is technische ruimtes zowel brand- als rookwerend te scheiden van ruimtes waarin dieren verblijven.
- Voor de bereikbaarheid en de bluswatervoorzieningen van het terrein van agrarische bedrijven moet voldaan worden aan de [Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid 2019 \(Brandweer Nederland, 2020\)](#).
- VRZHZ wil graag betrokken blijven bij de inrichtingsplannen van het terrein om gezamenlijk de zelfredzaamheid van de gebruikers en de beheersbaarheid door de hulpverleners te optimaliseren.

4.3.1.4 Soortenbescherming

De regels voor de bescherming van planten- en diersoorten ligt vast in het Bal onder de Omgevingswet. De Omgevingswet stelt hoge eisen: elke verstoring of doding van individuen van

¹⁰ Dit is een voormalige bedrijfswoning die in het omgevingsplan als zodanig is aangewezen en die nu dus door personen wordt bewoond die geen binding met het agrarische bedrijf hebben.

¹¹ Overdraaien betekent dat de wieken boven het grondgebied van derden of openbaar gebied komen.

beschermde soorten en het verstoren van rustplaats, nest of eieren is verboden. Dit geldt voor bijna 1.000 beschermde diersoorten. Initiatiefnemer moet met een QuickScan door een gespecialiseerd bureau aantonen dat aan de regels van het Bal voor soortenbescherming (vogels en vleermuizen) wordt voldaan. De uitkomst van de onderzoeken kan reden zijn om geen medewerking te verlenen aan het initiatief en de omgevingsvergunning te weigeren.

4.3.1.5 Veiligheids- en technische eisen windmolens

Kleine windmolens moeten voldoen aan een aantal internationale en nationale normen en richtlijnen voor veiligheid. Deze worden regelmatig vernieuwd. De aanvraag moet voldoen aan de op dat moment geldende normen.

Het ontwerp van kleine windmolens moet voldoen aan de NEN-EN-IEC norm 61400-Deel 2, Ontwerpeisen van kleine windmolens. Voor windmolens met een rotordiameter van meer dan 16 meter geldt Deel 1 van IEC 61400. Voor de overige geldende normen verwijzen we naar artikel 1.4 van de Omgevingsregeling (zie paragraaf 4.3.1).

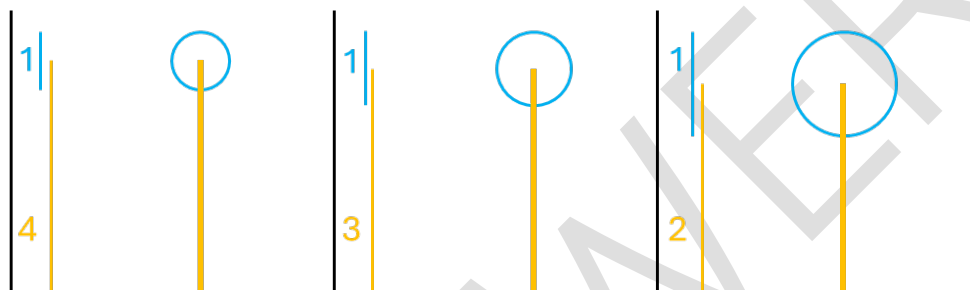
4.3.2 Voorwaarden aan locaties

- Plaatsing van een windmolen is alleen toegestaan binnen bestaande agrarische bouwvlakken behorende bij de functies in het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplannen):
 - 'agrarisch' of;
 - 'agrarisch met waarden'.
- Zie de kaart van Figuur 5 (paragraaf 3.4) voor de bouwvlakken waar in de gemeente kleine windmolens zijn toegestaan. De indicatieve kaart is een momentopname: de aanvraag moet zijn gebaseerd op actuele gegevens en ontwikkelingen.
- Per bouwvlak is maximaal 1 kleine windmolen toegestaan. Daarnaast is energieopslag mogelijk. Energieopslag wordt gezien als aanvullende infrastructuur en mag samen met de kleine windmolen worden aangevraagd.
- Onder plaatsing binnen het bouwvlak wordt bedoeld dat de volledige fundering van de kleine windmolen binnen het bouwvlak staat. Als de initiatiefnemer het bouwvlak wil vergroten dan wel van vorm wil wijzigen (binnen de voorwaarden van het omgevingsplan) ten behoeve van de plaatsing van de windmolen moet dit worden meegenomen in de aanvraag voor de BOPA.
- Plaatsing van een kleine windmolen binnen het agrarisch bouwvlak is alleen mogelijk wanneer initiatiefnemer kan aantonen dat er al zonnepanelen op het dak/de daken van het bedrijf/de bedrijfspanden liggen. Indien plaatsing van zonnepanelen niet mogelijk is, moet initiatiefnemer aantonen waarom de opwek van zonne-energie niet mogelijk is. Op basis hiervan beoordeelt de gemeente of medewerking kan worden verleend aan het initiatief.
- Plaatsing van een kleine windmolen bij een monumentale boerderij is niet toegestaan op grond van Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Als gevolg van het BKL is het verboden de omgeving van een monument aan te tasten of te ontsieren. Een windmolen mag dus niet geplaatst worden bij een monumentale boerderij, want dan is er sprake van een aantasting/ontsiering van de 'monumentbiotoop'.

4.3.3 Voorwaarden aan afmetingen en verschijningsvorm

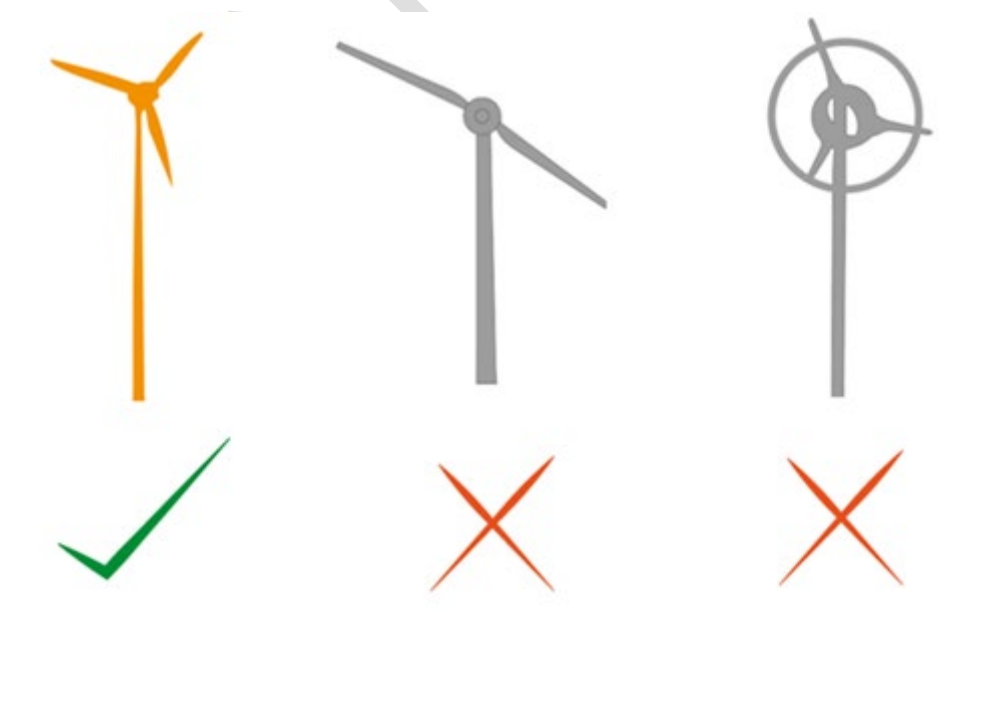
- De afmetingen van een kleine windmolen moeten passen in het huidige landschappelijke beeld. De maximale ashoogte en rotordiameter van een windmolen bedragen respectievelijk 15 en 7,5 meter. Daarbij moet de mast altijd 2 keer groter zijn dan de rotordiameter. Na vaststelling van het provinciaal beleid gelden de daarin opgenomen maximaal toegestane ashoogte en tiphoogte. Voor de rotordiameter moet rekening gehouden worden met de hieronder opgenomen verhoudingen van mast tot rotor.
- De maximale ashoogte bestaat uit de ashoogte plus de benodigde fundering. De fundering (gemiddeld 1 meter in hoogte) mag niet worden gebruikt om de windmolen kunstmatig hoger te plaatsen. De maximale ashoogte wordt gemeten volgens de wijze van meten in het omgevingsplan.
- Windmolens hebben een bescheiden uitstraling met een passende verhouding tussen het draaiende deel (rotor) en de vaste elementen (mast), zie Figuur 9.

Figuur 9: Verhouding mast tot rotor

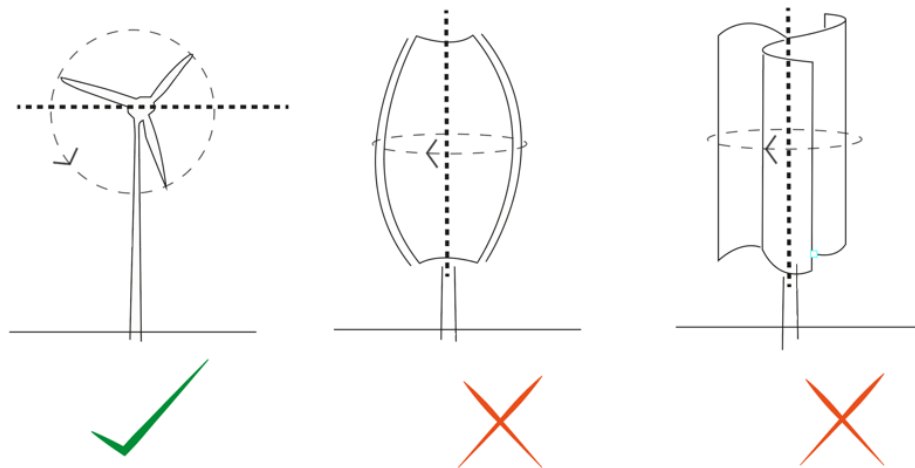
- Molens met 3 wieken geven een rustiger roterend beeld dan molens met 2 wieken of andere toevoegingen. Uitsluitend molens met 3 wieken en zonder andere toevoegingen zijn toegestaan (Figuur 10).

Figuur 10: Uitstraling

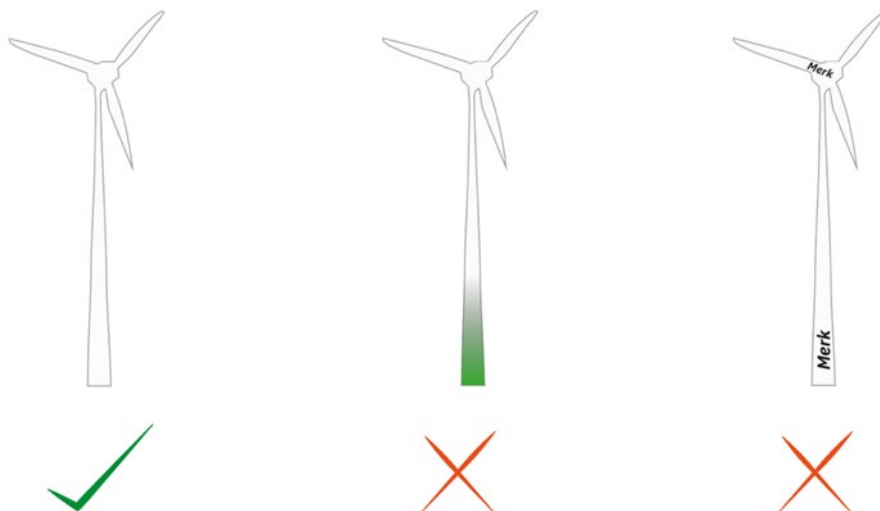
- Andere vormen van energieproductie met wind zijn niet toegestaan, zoals windmolens met een verticale as (Figuur 11).

Figuur 11: Horizontale of verticale as

- Losse objecten zoals telecomapparatuur, reclameborden en videocamera's op de mast van een windmolen worden niet toegestaan.
- Windmolens en energieopslag hebben een egale, ingetogen kleurstelling waarbij kleuraccenten en grote merknamen niet zijn toegestaan (Figuur 12).

Figuur 12: Kleurstelling

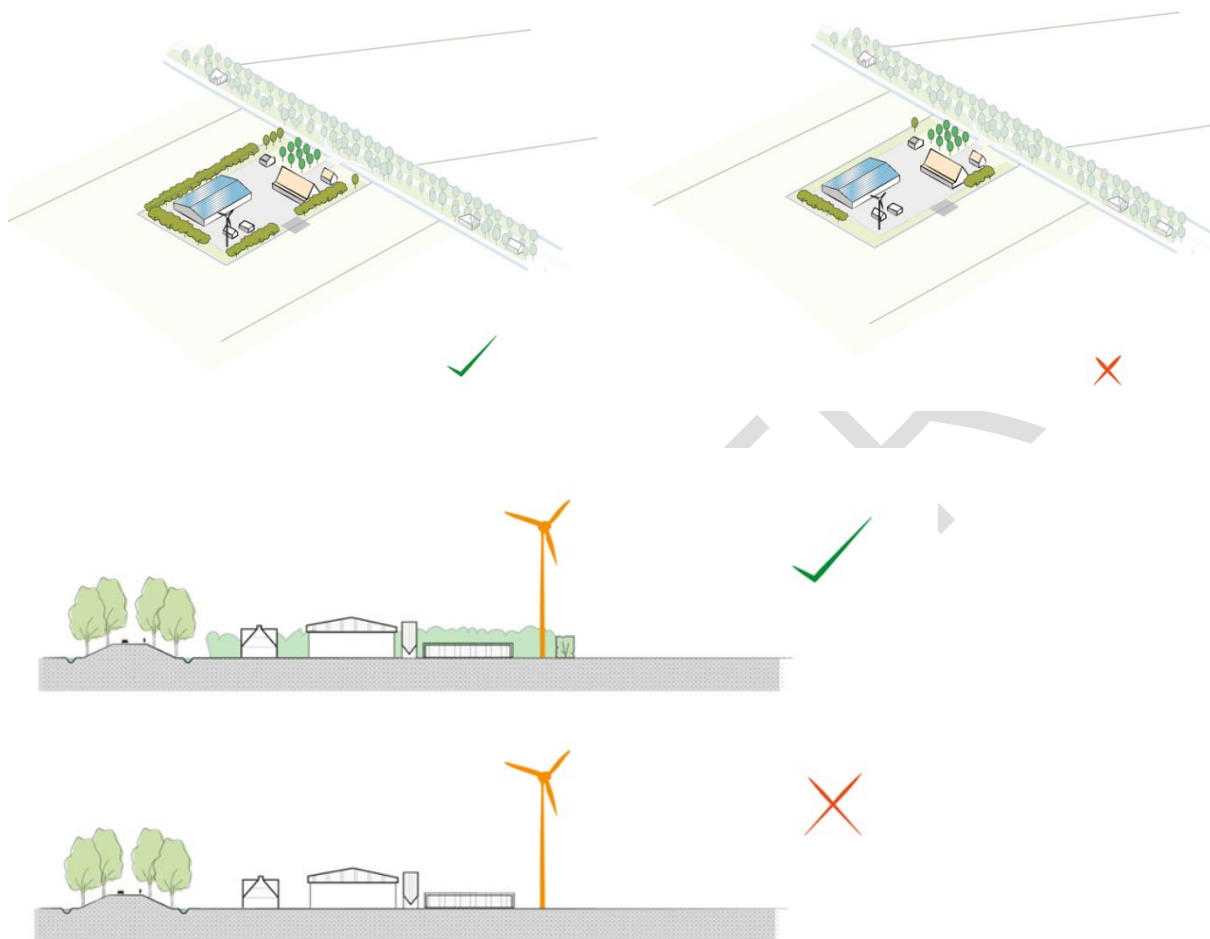

4.3.4 Voorwaarden aan inpassing binnen het erf

- De windmolen en EOS vormen zoveel mogelijk een integraal onderdeel van het erfensemble, dat omsloten wordt door een groene mantel/omspoeling (Figuur 13). Indien gedeeltelijk verdwenen/afwezig, wordt deze hersteld/aangelegd.

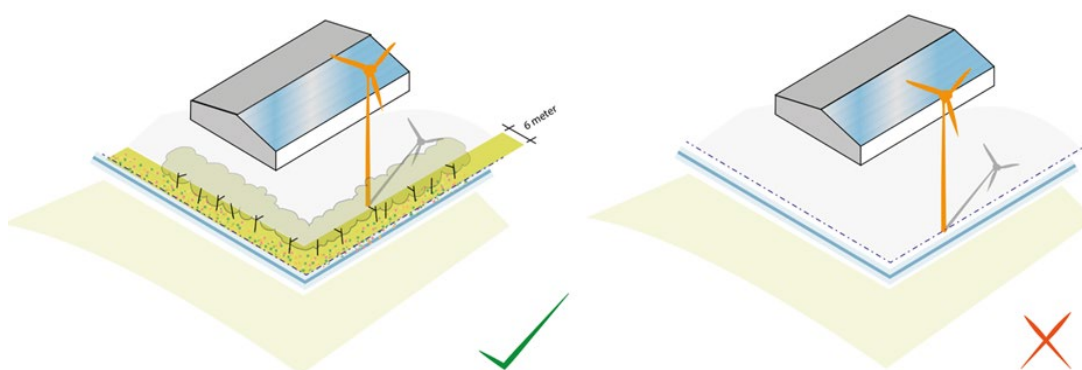
- De groene mantel langs de erfsgrens is opgebouwd uit bomenrijen en houtsingels en omsluit tenminste 70% van het erf om de samenhang naar het omringende cultuurlandschap te herstellen/compenseren en het klimaat binnen het erf te versterken.

Figuur 13: Inpassing binnen de groene mantel/omspoeling typerend voor het erf van de Hoeksche Waard

- Kleine windmolens en EOS staan minimaal 6 meter binnen de grenzen van het bouwvlak, om ruimte te bieden aan beplanting (Figuur 14).

Figuur 14: Beplanting rond erf

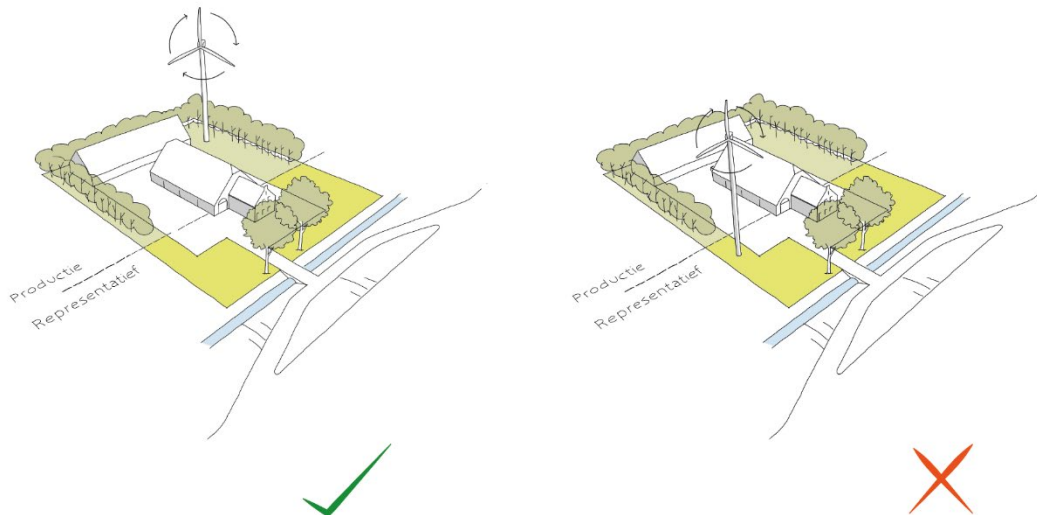

- Kleine windmolens en EOS worden middels de groene mantel omsloten met streekeigen beplanting.

4.3.5 Voorwaarden aan positie op het erf

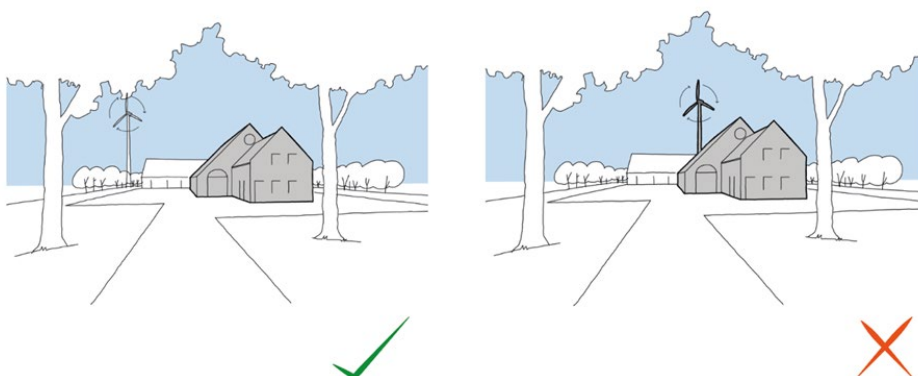
- De windmolen moet worden geplaatst op het achterste deel (productiedeel) van het erf. De positie op het achterste deel mag verschillen. De overgang wordt gevormd door de rooilijn van het eerste bijgebouw of schuur vanaf de weg (Figuur 15).

Figuur 15: Positie ten opzichte van erfgrans

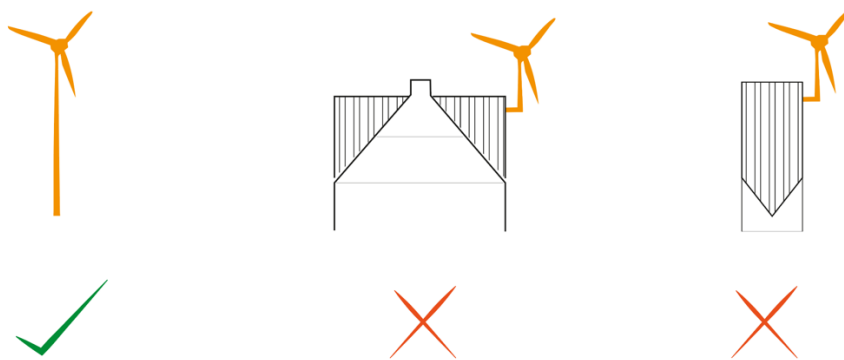
- EOS en transformatorhuisjes moeten op het achterste deel (productiedeel) van het erf worden geplaatst. Deze mogen niet hoger dan 3 meter zijn en worden zo veel mogelijk gegroepeerd.
- Bij de plaatsing van de windmolen wordt rekening gehouden met het aanzicht vanaf de weg. Het silhouet van de (historische) boerderij wordt zo min mogelijk aangetast (Figuur 16).

Figuur 16: Behoud van aanzicht

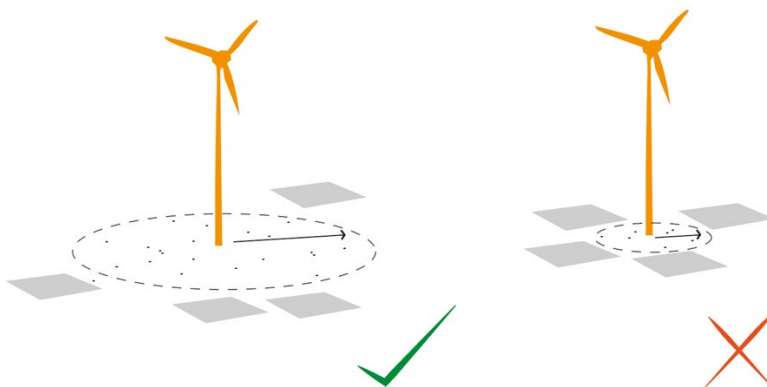
- Windmolens staan los op het erf en zijn niet verbonden aan de bebouwing (Figuur 17)

Figuur 17: Windmolens staan los op het erf

- De voet van de mast heeft een vrije positie op het maaiveld, zoveel mogelijk op ruime afstand van bijbehorende objecten zoals schuren, hekken, opslagcontainers, transformatorhuisjes, verlichting of fundamenteën (Figuur 18). Overdraai over openbaar gebied of percelen van derden is niet toegestaan.

Figuur 18: Voet van de windmolen staat zoveel mogelijk op afstand van overige bebouwde objecten

4.3.6 Aanvullende voorwaarden

- De vergunningaanvraag bevat een 'onderbouwing fysieke leefomgeving' die aantoont dat de plaatsing van de kleine windmolen voldoet aan een [evenwichtige toedeling van functies aan locaties \(ETFAL\)](#).
- De initiatiefnemer moet op voorhand met een (beknopte) financiële onderbouwing in de vorm van een basis businesscase inzichtelijk maken dat een project financieel uitvoerbaar is. In de financiële onderbouwing wordt beschreven hoe een project wordt gefinancierd. Ook de bekostiging van de ontmanteling van de windmolen en eventuele bouwwerken voor opslag na de exploitatietermijn moeten worden beschreven. Verder moet worden aangetoond dat deze duurzaam en circulair worden verwijderd binnen een half jaar na het einde van de levensduur.
- Voor de ontwikkeling van een kleine windmolen en eventuele EOS sluiten wij een overeenkomst voor nadeelcompensatie en kosten op basis van de [gemeentelijke nota kostenverhaal](#).

- Kleine windmolens moeten ten dienste staan van de eigen bedrijfsvoering en worden aangesloten op de bestaande aansluiting. De jaarlijks opgewekte elektriciteit mag het jaarlijkse elektriciteitsverbruik van de initiatiefnemer niet overschrijden. Wel mag initiatiefnemer een aanvraag indienen voor het opwekken van meer energie, als kan worden aangetoond dat dit voor toekomstige bedrijfsvoering noodzakelijk is.
- De vergunning voor een kleine windmolen (inclusief EOS) verlenen we voor maximaal 30 jaar.
- Initiatiefnemer houdt in zijn aanvraag rekening met bekabeling voor de windmolen en de daarbij behorende graafwerkzaamheden. Het benodigde kabeltracé wordt op kaart weergegeven. Indien de kabel over openbare grond gaat, wordt dit bij de aanvraag vermeld. De initiatiefnemer moet voorafgaand aan de aanvraag met de netbeheerder in overleg en een beknopt gespreksverslag van dit gesprek toevoegen aan de aanvraag.
- Hoeksche Waard ligt binnen de laagvlieggebieden voor helikopters van het ministerie van Defensie. Initiatiefnemer moet voorafgaand aan het verkrijgen van de vergunning voor een kleine windmolen met een ashoogte van 15 meter (of hoger) aantonen dat het initiatief is afgestemd met het ministerie van Defensie en dat is ingestemd met het plaatsen van een kleine windmolen door het ministerie.
- Initiatiefnemer moet na het verkrijgen van de vergunning voor een kleine windmolen met een ashoogte van 15 meter (of hoger) bij het ministerie van Defensie een melding van de windmolen doen via: [Verbeter de Luchtvaartkaart](#).
- Initiatiefnemer moet na het verkrijgen van de vergunning voor een kleine windmolen met een ashoogte van 15 meter (of hoger) een melding doen ten behoeve van het [Register Externe Veiligheid \(REV\)](#) bij [Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid](#).

4.4 Voorwaarden opslag van energie (EOS) en waterstofproductie

Als de initiatiefnemer ook een energieopslagsysteem (EOS) of waterstofproductie wil installeren, moet hiervoor aanvullend onderzoek naar de geluidbelasting en de landschappelijke inpassing worden gedaan. Dit betreft zowel onderzoek van de opslagfaciliteit zelf, als in combinatie met de windmolens en eventuele andere objecten.

Voor een EOS en waterstofproductie gelden veiligheidseisen waaraan voldaan moeten worden. Daarnaast moet worden voldaan aan de veiligheidseisen zoals opgenomen in de PGS-37-1¹².

Een PGS-richtlijn beschrijft de stand van de techniek en bevat maatregelen die kunnen worden getroffen door degene die de activiteit verricht.

Zoals eerder aangegeven in paragraaf 4.3.5 moeten EOS en transformatorhuisjes op het achterste deel (productiedeel) van het erf worden geplaatst. Deze mogen niet hoger dan 3 meter zijn en worden zo veel mogelijk gegroepeerd. De vergunning voor een EOS verlenen we voor maximaal 30 jaar (zie ook paragraaf 4.3.6.).

¹² Zie [Publicatiereeks gevaarlijke stoffen](#)

Hoofdstuk 5

Uitvoering

5.1 Aanvraag omgevingsvergunning

Initiatiefnemers van kleine windmolens kunnen een omgevingsaanvraag bij gemeente Hoeksche Waard indienen. In deze paragraaf wordt beschreven welke zaken moeten worden aangeleverd en welke stappen doorlopen om tot realisatie te komen van een kleine windmolen. In de laatste paragraaf gaan we in op de evaluatie van dit uitvoeringsbeleid.

5.1.1 Overzicht aan te leveren zaken bij vergunningaanvraag

De omgevingsvergunningaanvraag voor een kleine windmolen moet worden voorzien van de volgende documenten en bijlages. Onderstaande lijst¹³ kan helpen bij het verzamelen van deze documentatie:

- Financiële gegevens:
- business case;
- Technische gegevens:
 - ashoogte en rotordiameter;
 - het vermogen in kilowatt;
 - materiaalgebruik;
 - kleurstelling;
 - opwekpotentieel;
- Bouwen en constructie:
 - situatietekening inclusief direct aangrenzende gebouwen;
 - coördinaten van de windmolen;
 - tekening windmolen en/of windenergiesysteem;
 - constructieberekeningen windmolen;
 - constructieberekeningen fundering;
- Geluid:
 - geluidsproductie (bronsterkte);
 - akoestisch onderzoek;
- Slagschaduw:
 - slagschaduwonderzoek;
- Externe veiligheid:
 - risicoberekening 10^{-6} en 10^{-5} contouren;
- Soortenbescherming:
 - QuickScan ecologie;
- Landschappelijke inpassing:
 - een landschapsplan en plaatsingsadvies;
- Participatieverslag:
 - toelichting op participatieactiviteiten en motivering van wat er met de inbreng van omwonenden en bedrijven is gedaan;
- Zonnepanelen:
 - Toelichting dat het bedrijf al zonnepanelen heeft geplaatst. Als plaatsing niet mogelijk of wenselijk is, moet dit worden gemotiveerd.

¹³ Deze lijst is een eerste overzicht, per aanvraag kan de gemeente nog aanvullende eisen stellen.

5.1.2 Stappen vergunningaanvraag

De volgende stappen moeten worden doorlopen voor het indienen van een aanvraag voor een kleine windmolen:

- Kenbaar maken van het initiatief kleine windmolen (concept verzoek).
- Initiatiefnemer dient via het digitaal stelsel Omgevingswet een conceptverzoek in.
- In het conceptverzoek gaat initiatiefnemer in op de genoemde punten in dit uitvoeringsbeleid.
- Gemeente behandelt dit verzoek aan de intake- en omgevingstafel.
- Initiatiefnemer ontvangt een ambtelijk advies op het conceptverzoek.
- Indienen definitieve omgevingsvergunningaanvraag voor kleine windmolen en eventueel energieopslag, inclusief benodigde onderzoeken voor effecten op de leefomgeving:
 - Landschappelijke inpassing en motivering;
 - Motivering omgevingsparticipatie: Hoe de omgeving is betrokken en wat de resultaten van de participatie zijn.
- Ambtelijke toets om te beoordelen of alles compleet is. Zo niet, dan krijgt initiatiefnemer eenmalig de kans om de aanvraag aan te vullen.

Met de definitieve omgevingsvergunningaanvraag start de voorgeschreven procedure onder de Omgevingswet (BOPA). Het betreft hier de uitgebreide procedure met adviesrecht van de raad. Deze procedure heeft een beslistermijn van 6 maanden, die eenmalig verlengd kan worden met 6 weken. Dit is een termijn die geldt vanaf het moment dat de aanvraag volledig is ingediend.

5.2 Monitoring en evaluatie

Gemeente Hoeksche Waard monitort de uitvoering van dit beleid en evalueert 2 jaar na vaststelling of aanpassingen noodzakelijk zijn.

Dit uitvoeringsbeleid is ontwikkeld om de inzet van kleine windmolens en energieopslag binnen de energietransitie te organiseren op een manier waarbij de zorgvuldige toepassing van de wet- en regelgeving, bescherming van het landschap en bescherming tegen hinder en gevaar is gewaarborgd. Het succes van het beleid hangt af van de aanvragen van agrarische ondernemers, waarbij kleine windmolens op een correcte manier en door middel van participatie met de directe omgeving geplaatst worden. Deze doelstelling vormt de basis van de evaluatie van dit beleid. Tijdens de evaluatie wordt vooral gekeken naar het aantal gerealiseerde initiatieven en de bijbehorende energieopbrengst, de landschappelijke impact van de geplaatste windmolens en de ervaringen van omwonenden en andere belanghebbenden. Daarnaast is het belangrijk om de ervaring van initiatiefnemers met het uitvoeringsbeleid te evalueren en in kaart te brengen, welke initiatieven er zijn geweest en of deze initiatieven al dan niet konden worden gerealiseerd binnen het uitvoeringsbeleid.

Hoofdstuk 6
Bijlagen

ONTWERP

Bijlage A Begrippenlijst

Begrippen zoals in dit beleidskader zijn opgenomen

Achter de meter

Achter de meter betekent dat de opgewekte elektriciteit ter plekke wordt verbruikt of opgeslagen, het eventuele overschot kan volgens afgesproken contractvermogen met Stedin worden teruggeleverd aan het openbare elektriciteitsnet.

Ashoogte

De hoogte van de rotor-as, waaraan de rotorbladen van de windmolen zijn bevestigd, ten opzichte van peil volgens de wijze van meten in het omgevingsplan.

Bevoegd gezag

Op basis van de Omgevingswet is in de meeste gevallen het college van burgemeester en wethouders bevoegd om over het initiatief een besluit te nemen voor kleine windmolens en energieopslag.

Bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond, waarop volgens de regels van het omgevingsplan zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

Bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waarop volgens de regels van het omgevingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegestaan.

Energieopslagsysteem (EOS)

Een systeem waarin elektriciteit opgeslagen kan worden voor later gebruik. Een EOS is de samenstelling van de (meestal lithiumhoudende) energiedragers, omvormers, eventueel transformatoren, datacommunicatie, EMS (Energy Management Systeem) en elektrische infrastructuur.

Erf

Aaneengesloten stuk grond op het bouwperceel dat is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht (al dan niet met bebouwing) ten dienste van het gebruik van dat gebouw.

Erfensemble

Het erfensemble is het geheel aan bebouwing, erfbeplanting, erfverharding en andere bouwwerken/materieel op het erf die een samenhangende visuele eenheid vormen.

Geluidgevoelig gebouw

Een geluidgevoelig gebouw is gedefinieerd als een gebouw of een gedeelte daarvan dat gevoelig is voor geluidshinder. Dit omvat gebouwen met specifieke functies zoals wonen, onderwijs, gezondheidszorg of kinderopvang. Zie verder [artikel 3.21 Bkl.](#)

Initiatiefnemer

Initiatiefnemer is degene die een activiteit wil ondernemen.

Kleine windmolen

Met een kleine windmolen wordt een windmolen bedoeld die achter de meter aangesloten wordt op het eigen erf en rechtstreeks stroom levert voor eigen gebruik of opslag door het agrarische bedrijf.

Landschap

Het geheel van visueel waarneembare kenmerken aan het oppervlak van de aarde.

Overdraai

Overdraai bij windmolens met een horizontale as betekent dat de rotorbladen boven het perceel van iemand die geen eigenaar of opstalgever is van de mast van de windmolen.

PGS-37-1

De Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) is een serie richtlijnen over de veilige opslag van gevaarlijke stoffen en bijbehorende activiteiten in Nederland. PGS-37-1 richt zich specifiek op de veiligheid van lithiumhoudende energiedragers en de juiste toepassing ervan in een energieopslagsysteem (EOS).

Plaatsingsgebied

Dit is een globaal afgebakend geografisch gebied waar kleine windmolens geplaatst kunnen worden. De grenzen van een dergelijk gebied zijn beperkt door het geldende omgevingsplan.

Rooilijn

De rooilijn is de grenslijn die aangeeft tot waar een gebouw of constructie op een perceel mag worden gebouwd. Deze lijn is meestal aangegeven op bestemmingsplannen en is bedoeld om de bouwactiviteiten binnen de vastgestelde grenzen te houden.

Rotor

De meeste windmolens hebben 3 rotorbladen (de wieken). Het punt waar de bladen bij elkaar komen wordt de rotor genoemd. De wind zorgt ervoor dat het geheel gaat draaien. De rotor is gekoppeld aan een gondel. Dit is de behuizing bovenaan de mast. In de gondel zit de generator.

Rotordiameter

De diameter van de denkbeeldige cirkel van de rotorbladen (wieken) van de windmolen.

Slagschaduw

De passerende schaduw die wordt veroorzaakt door/ontstaat bij het draaien van de wieken van een windmolen bij zonnig weer.

Tiphoogte

Maat die voor windmolens wordt gebruikt om de maximale hoogte vanaf het maaiveld aan te geven wanneer een rotorblad verticaal staat. De tiphoogte is gelijk aan de ashoogte + halve rotordiameter.

Waterstofproductie

Waterstofproductie met behulp van windmolens is een innovatieve technologie waarbij windenergie middels elektrolyse direct wordt omgezet in waterstof in plaats van elektriciteit.

Bijlage B Bufferafstanden

Deze ruimtelijke analyse is in 2023 uitgevoerd om inzicht te geven in effecten van een kleine windmolen met een ashoogte van 15 meter ten opzichte van een kleine windmolen met een hogere ashoogte tot 30 meter.

Bij de analyse is uitgegaan van een kleine windmolen met een ashoogte van 15 meter met een rotordiameter van 7,5 meter (tiphoogte: 18,75 meter) voor de ondergrens. Daarnaast is gekeken naar een kleine windmolen met een ashoogte van 30 meter en met een rotordiameter van 30 meter (tiphoogte: 45 meter) voor de bovengrens. Rondom ruimtelijke (harde) belemmeringen zijn voor deze ruimtelijke verkenning minimale afstanden (buffers) aangehouden die volgen uit wet- en regelgeving. Deze afstanden worden beschreven in Tabel 1.

De bufferafstanden die moeten worden aangehouden ten opzichte van de hieronder genoemde belemmeringen verschillen per type kleine windmolen en de afmetingen van de windmolen. De hieronder gepresenteerde afstanden zijn enkel voor de verkenning gebruikt. Initiatiefnemer moet bij de aanvraag aan te tonen dat het gekozen type voldoet aan de gestelde eisen voor het in werking hebben van een kleine windmolen.

Tabel 1: Toelichting afstanden tot belemmeringen

Belemmering	Toelichting	Bufferafstand: (Ashoogte: 15m, Rotordiameter: 7,5m)	Bufferafstand: (Ashoogte: 30m, Rotordiameter: 30m)
Rijkswegen	Langs rijkswegen wordt plaatsing van windmolens toegestaan bij een afstand van ten minste 30 meter uit de rand van de verharding of, bij een rotordiameter groter dan 60 meter, ten minste de halve diameter.	30m	30m
Overige wegen	Tot provinciale en gemeentelijke wegen gelden geen voorgeschreven minimumafstanden, zoals bij rijkswegen het geval is. Om genoeg ruimte voor het plaatsen van windmolens vrij te houden, wordt toch een korte afstand tot overige wegen ingetekend.	20m	20m
Vaarwegen	Rijkswaterstaat staat windmolens toe bij een afstand van ten minste een halve rotordiameter plus 30 meter tot aan de rand van de vaarweg.	33,75m	45m

Hoogspanningsinfrastructuur	TenneT houdt voor hoogspanningslijnen als risicoafstand de grootste waarde aan van: - de tiphoogte; - de maximale werpafstand bij nominaal toerental. In dit onderzoek is de tiphoogte als waarde aangehouden, omdat de hoogte van een windmolen lager is dan de hoogte waarop doorgaans hoogspanningsinfrastructuur aanwezig is.	18,75m	45m
Aardgasleidingen	Handreiking Risicozonering Windturbines 2020 houdt bij windmolens met een ashoogte van 60 meter of hoger als risicoafstand voor ondergrondse gasleidingen de grootste waarde aan van: - de tiphoogte; - de maximale werpafstand bij nominaal toerental. In dit onderzoek is de tiphoogte als waarde aangehouden, omdat de ashoogte van de windmolen kleiner dan 60 meter is.	18,75m	45m
Bestaande windturbines	Om een verminderde elektriciteitsopbrengst ten gevolge van een verstoord windaanbod te voorkomen, wordt gerekend met een minimale onderlinge afstand tussen windmolens van 3 tot 4 maal de rotordiameter. In voorliggend onderzoek is een buffer aangehouden vanaf de bestaande windparken.	400m	400m
Gevoelige objecten (verblijfsobjecten met een woon-, zorg- of onderwijsfunctie)	Er gelden wettelijk gezien geen minimale afstandseisen tot verblijfsobjecten met een woon-, zorg- of onderwijsfunctie. Met betrekking tot deze verblijfsobjecten gelden wel normen wat betreft geluid- en slagschaduwbelasting. Om aan deze normen te kunnen voldoen, wordt een vuistregelafstand aangehouden.	75m	100m
Overige verblijfsobjecten (panden waarin mensen kunnen verblijven)	Tot gebouwen zonder woon-, zorg- of onderwijsfunctie wordt 1 wieklengte afstand gehouden.	3,75m	15m
Natura 2000-gebieden	Normaliter wordt tot Natura 2000-gebieden 1 wieklengte afstand gehouden. In overleg met de provincie is voor gemeente Hoeksche Waard gekozen voor een grotere	(3,75m) 200m	(15m) 200m

bufferafstand. Afgesproken is dat windmolens op minimaal 200 meter afstand van dergelijke gebieden worden geplaatst.

NatuurNetwerk Nederland (NNN)	Voor plaatsing van windmolens in Natuurnetwerk Nederland (NNN) wordt het 'Nee, tenzij-principe' gehanteerd. Normaliter wordt tot de NNN-gebieden 1 wieklengte afstand gehouden. In overleg met de provincie is voor gemeente Hoeksche Waard gekozen voor een grotere bufferafstand. Afgesproken is dat windmolens op minimaal 200 meter afstand van NNN-gebieden worden geplaatst.	(3,75m) 200m	(15m) 200m
--------------------------------------	--	-------------------------------	-----------------------------

Stiltegebieden

Stiltegebieden zijn in de Omgevingsverordening van provincie Zuid-Holland aangewezen met het doel om geluidsbelasting in stiltegebieden te voorkomen en te beperken. Windmolens zijn lastig te combineren met dit doel. Omdat stiltegebieden zelf een buffer vormen zijn geen bufferafstanden aangehouden tot stiltegebieden.

- -

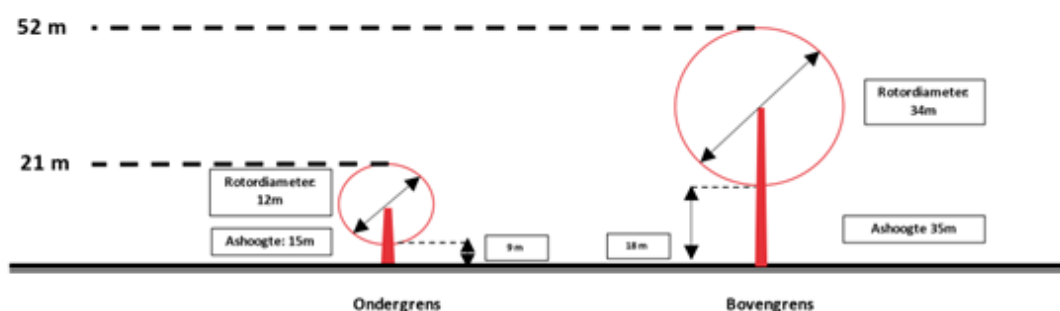
Bijlage C Participatieverslagen

Samenvatting inbreng verkennende fase (fase 2)

Onderwerp	Geleverde inbreng direct betrokken partijen voor ontwikkelen beleidskader 'Windenergie bij agrarische bedrijven' in verkennende fase (fase 2)
Datum	12 mei 2023
Direct betrokkenen	LTO Noord afdeling De Hoeksche Waard Stichting tot Behoud van de Hoeksche Waard als Polderlandschap HoekscheWaardDuurzaam Hoekschewaards Landschap Kwaliteitsteam Hoeksche Waard Provincie Zuid-Holland Stedin Gemeente Hoeksche Waard Bosch & Van Rijn (adviesbureau voor windenergie) Feddes-Olthof (landschapsarchitecten)

In deze samenvatting staat wat besproken is en naar voren is gekomen tijdens de gesprekken met direct betrokken partijen. Eén van deze gesprekken was een gesprek met LTO Noord afdeling De Hoeksche Waard, Stichting tot Behoud van de Hoeksche Waard als Polderlandschap, HoekscheWaardDuurzaam en Hoekschewaards Landschap aan de Energietafel 'Windenergie bij agrarische bedrijven' op dinsdag 11 april.

Tijdens deze eerste overleggen dachten vertegenwoordigers van een aantal direct betrokken organisaties mee over de mogelijkheden en belemmeringen voor de opwek van windenergie binnen het bouwperceel bij agrarische bedrijven. De uitgangspunten en resultaten van eerste verkenningen zijn tijdens deze gesprekken gedeeld. Aan de hand hiervan zijn verschillende onderwerpen en mogelijke situaties besproken, vragen gesteld en mogelijke oplossingen aangedragen. Het doel van deze fase is vooral om te verkennen en inbreng te verkrijgen voor het op te stellen beleidskader.

Wet- en regelgeving, ruimtelijke verkenning en beleid rondom windmolens bij agrarische bedrijven:

- De gemeente is bevoegd gezag voor de plaatsing van windmolens tot 45 meter ashoogte. Deze hogere molens (hoger dan 15 meter ashoogte) in het buitengebied passen niet in het huidige beleid van provincie Zuid-Holland.
- De provincie verkent zelf ook de mogelijkheden om haar beleid voor kleine tot middelgrote windmolens te verruimen. De verwachting is dat dit vernieuwde beleid op zijn vroegst in 2024 vastgesteld is.
- Een beschermd object is bijvoorbeeld een (mantelzorg)woning, boerencamping of kinderopvanglocatie, die niet onder/in een bepaalde straal om de windmolen mag staan. Hier lopen of dieren laten grazen mag wel. De eigenaar van de grond accepteert aanvullende risico's met het goedkeuren dat er een windmolen geplaatst wordt en draagt zorg dat eventuele derden, die op zijn land voor langere periode verblijven, beschermd zijn tegen de eventuele risico's. Dit kan door informatievoorziening, zoals een bord. Een hekwerk is niet nodig.
- Een agrarisch bedrijf dat directe burens heeft, bijvoorbeeld omdat het in lintbebouwing aan een dijk ligt, moet met omwonenden overleggen. Er is nu een richtlijn van 75 meter afstand tot een naburige woning aangehouden (bij een windmolen met 15 meter ashoogte). De daadwerkelijke aan te houden afstand wordt verder uitgewerkt in het beleidskader.
- Er zijn agrarische bedrijven waar een windmolen in combinatie met zonnepanelen op daken (1 van de uitgangspunten) moeilijk wordt, bijvoorbeeld bij monumentale boerderijen. Het zou mogelijk moeten zijn dat van dit uitgangspunt gemotiveerd kan worden afgeweken. Dit moet nader uitgewerkt worden in het beleidskader.
- Een doel van het beleidskader is om voor de meeste agrarische bedrijven aan de voorkant de mogelijkheden en voorwaarden te bepalen, zodat de agrariër goed kan inschatten of en hoe er een windmolen geplaatst kan worden.
- Het beleidskader wordt opgesteld binnen de wet- en regelgeving vanuit de Omgevingswet. Binnen de Omgevingswet is de gezondheid van bijvoorbeeld omwonenden een belangrijk uitgangspunt.

Opgewekte windenergie voor eigen behoefte van bedrijfsvoering agrarisch bedrijf:

- Er is behoefte aan windenergie, als aanvulling op zonne-energie. Deze 2 soorten energie vullen elkaar goed aan: als de zon niet schijnt, waait het vaak wel. Ook zorgt de opwek van windenergie naast zonne-energie voor een gelijkmatiger gebruik van het elektriciteitsnet.
- Volgens de wet- en regelgeving in Nederland mag een bedrijf niet zomaar energie aan een ander bedrijf of huishoudens leveren.
- Het is wel mogelijk om energie terug te leveren aan het elektriciteitsnet (indien er genoeg ruimte is op het net). Het kunnen terugleveren van windenergie in de Hoeksche Waard lijkt geen probleem rekening houdend met de hoeveelheid windmolens die mogelijk aangevraagd worden en de hoeveelheid energie die dit soort windmolens opwekken.
- De opgewekte energie is in de toekomst ook te gebruiken om bijvoorbeeld om te zetten in groene waterstof. De waterstof kan gebruikt worden als schone brandstof voor werktuigen bijvoorbeeld.
- De (toekomstige) energiebehoefte voor eigen gebruik binnen de bedrijfsvoering van het agrarische bedrijf moet aangetoond worden.
- Met de uitgangspunten 'maximale hoogte' en '1 windmolen per agrarisch bedrijf', kunnen de bedrijven waarschijnlijk gebruik maken van hun huidige netaansluiting en is verzwarend van het energienet (nog) niet nodig. Ook voor de belasting van het energienet is een combinatie van zonne- en windenergie gunstig.

Landschappelijke verkenning en plaatsing windmolens:

- Het uitgangspunt is 1 windmolen per agrarisch bedrijf, geplaatst in het bouwvlak. Meerdere windmolens is niet wenselijk omdat dit het landschappelijk beeld verrommelt. Ook moeten windmolens op voldoende afstand staan van elkaar om niet in elkaars windstroom te zitten. Binnen het bouwvlak is dit vaak niet mogelijk.
- Er zijn ook agrarische bedrijven met een groot bouwvlak. Deze agrariërs kunnen zich houden aan het uitgangspunt 'het plaatsen van een windmolen binnen het bouwvlak' waarbij een windmolen toch ver van de bestaande bebouwing, in het landschap komt te staan. Hier mogelijk rekening mee houden bij het opstellen van het beleidskader.
- Het is belangrijk dat de agrariër ook bekijkt hoe de opslag van energie op eigen terrein (landschappelijk) kan worden ingepast.
- De eerste uitkomsten zijn, dat als een windmolen op het erf staat waar al bebouwing is, de windmolen dan snel een eenheid vormt met de bestaande bebouwing.
- Door erfbeplanting voor de voet van de windmolen of de elektriciteitskast te plaatsen, is de overgang van landschap naar bebouwing zachter. De erfbeplanting draagt ook bij aan de biodiversiteit.
- Een lagere windmolen (tot 15 meter ashoogte) gaat vaak niet samen met de bestaande bebouwing en bomen op het bouwvlak. De bebouwing en bomen blokkeren de wind.
- Meerdere (lage) windmolens geeft een rommelig gezicht.
- Het is mogelijk dat er verschillende typen windmolens bij agrarische bedrijven bij elkaar in de buurt staan. Er kan een toetsingskader worden opgesteld met bijvoorbeeld de volgende voorwaarden: de plaatsing van de windmolen geeft 'een rustig beeld' (ingetogen silhouet) en is 'in afstemming met de erfbebouwing en -beplanting'.

Verschillende typen windmolens:

- De energieopbrengst van 2 kleine windmolens is een stuk lager dan de energieopbrengst van 1 hogere windmolen, waardoor 1 hogere windmolen aantrekkelijker is voor de agrariër.
- Kleine windmolens ogen dikker en de wieken draaien sneller.
- Een windmolen met 2 wieken draait sneller en onrustiger dan een windmolen met 3 wieken.
- In de berekeningen wordt er met een gemiddelde windsnelheid gerekend. De Hoeksche Waard is groot en er zijn veel verschillen in windsnelheden over het eiland.

Nota van beantwoording reacties inloopbijeenkomst Windenergie bij agrarische bedrijven, 20 november 2023

Op 20 november 2023 is er een inloopbijeenkomst georganiseerd voor (agrarische) ondernemers, maatschappelijke organisaties, betrokken partners en inwoners om mee te denken over het resultaat van de eerste verkenningen, de eerste grove versie van het uitvoeringsbeleid en de randvoorwaarden. Via informatieposters en in gesprekken is men geïnformeerd over de eerste grove versie van het uitvoeringsbeleid. Ook kon men wensen en behoeften meegeven via een (online) reactieformulier. Dit verslag is een samenvatting van de ingediende reacties met de beantwoording hiervan.

1. Landschap

1.1 Wordt er bij de flora en fauna ook rekening gehouden met de insecten? Deze zijn al in aantallen afgenomen en enorm belangrijk voor onze voedselvoorziening.

Een van de voorwaarden in het uitvoeringsbeleid is het laten uitvoeren van een Quicksan Flora & Fauna. Bij dit onderzoek wordt gekeken naar de al beschikbare informatie over de flora & fauna op de locatie en wordt gekeken naar mogelijke aandachtspunten. Dit met name over beschermde soorten en in relatie tot de gewenste ontwikkeling. Specificatie van welke flora & fauna (bijvoorbeeld insecten) wordt niet op voorhand meegegeven.

1.2 Gesuggereerd word dat de erfbeplanting bijdraagt aan biodiversiteit. Dit is niet aangetoond maar een aanname. Wel is aangetoond dat het laagfrequente geluid ervoor zorgt dat er geen knaagdieren worden gesignaleerd. Daarnaast vinden veel vogels en insecten de dood door een windmolen. Verbetering van de biodiversiteit is dus ver te zoeken.

Het gaat erom dat de initiatiefnemer een tegenprestatie levert ten gunste van natuur en landschap. Je zou dit het voor-wat-hoort-wat-principe kunnen noemen. In ruil voor planologische medewerking wordt als voorwaarde opgenomen dat geïnvesteerd wordt in natuur en landschap. Wij hopen hiermee bij te kunnen dragen aan biodiversiteit voor flora & fauna.

De effecten zullen per locatie verschillend zijn en zal ook mede afhankelijk zijn van de plaatsing van de windmolen. De Quicksan Flora & Fauna zal hier mogelijk ook richting aan kunnen geven.

1.3 De windmolens, ondanks mitigerende maatregelen, zullen afbreuk doen aan de beleving van het agrarische Hoeksche Waardse landschap. Desondanks dwingt de energietransitie ons tot het maken van keuzes. Advies is om bij het maken van deze keuzes het karakteristieke landschap van de Hoeksche Waard te respecteren.

Zorgvuldige landschappelijke inpassing is een voorwaarde bij het plaatsen van een windmolen. Het vergroenen van het erf is een belangrijke voorwaarde die bij moet dragen aan de beleving van het karakteristieke agrarische landschap van de Hoeksche Waard.

1.4 In het uitvoeringsbeleid wordt onder meer rekening gehouden met ruimtelijke en landschappelijke inpasbaarheid. Hoe deze inpasbaarheid vorm moet krijgen, is nog niet duidelijk. Hoewel de beoordeling van ruimtelijke en landschappelijk inpassing maatwerk is, zouden er, naar onze mening, wel criteria moeten zijn waaraan een aanvraag kan worden getoetst, zodat er, voor initiatiefnemer zowel als bevoegd gezag, duidelijkheid ontstaat over de voorwaarden voor inpasbaarheid. Denk hierbij onder andere aan nabijheid van een historische boerenhoeve, bijzondere en/of cultuurhistorische

landschappen (waaronder het Oudeland en polder Oude Korendijk), relatie tot de omgeving, zoals een zichtlijn, dijklint of omringend open polderlandschap.

Landschappelijke inpassing is maatwerk, omdat ieder erf anders is. Daarnaast is er ook een set met landschappelijke voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

1.5 Mag een windmolen ook geplaatst worden bij een beschermde monumentale boerderij?

Sinds 1 januari 2024 is het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van kracht. Als gevolg van het Bkl is het verboden de omgeving van een monument aan te tasten of te ontsieren. Een windmolen mag dus niet geplaatst worden bij een monumentale boerderij, want dan is er sprake van een aantasting/ontsiering van de 'monumentbiotoop'.

1.6 Worden er vanuit Rijk, provincie of gemeente nog eisen gesteld aan de modellen van de windmolens? Dit om wildgroei te voorkomen en landelijk aanzien te respecteren. Denk hierbij aan wildgroei van antennes in het verleden op de particuliere woningen.

Er worden door de gemeente eisen gesteld aan de modellen. Niet alle vormen en soorten worden toegestaan. Daarnaast is het niet toegestaan om losse objecten zoals telecomapparatuur en videocamera's aan een windmolen te monteren.

1.7 Er is nooit meer sprake van een rustig beeld omdat een windmolen altijd in beweging is. Dit zorgt voor onrust.

Windmolens met 2 wieken (rotorbladen) geven een onrustiger beeld dan windmolens met 3 wieken. Om deze reden worden windmolens met 2 wieken in het voorliggende uitvoeringsbeleid niet toegestaan.

2. Plaatsing windmolen op bouwperceel

2.1 Wordt uitgegaan van een bouwperceel of een bouwvlak?

Wij sluiten aan bij de bouwvlakken welke zijn opgenomen in het omgevingsplan voor het buitengebied van de Hoeksche Waard. In het omgevingsplan zijn de geldende bestemmingsplannen opgenomen. In de bij het uitvoeringsbeleid behorende begrippenlijst is de definitie voor een bouwvlak opgenomen.

2.2 Wat wordt verstaan onder een agrarisch bedrijf? Dit is een ruim begrip en de definitie hiervan bepaald deels het aantal windmolens dat eventueel toegestaan kan worden.

Voor de definitie van een agrarisch bedrijf sluiten wij aan bij het omgevingsplan, voorheen bestemmingsplannen. In het omgevingsplan is opgenomen wat de omvang is van een bedrijf. Het omgevingsplan is te vinden via: omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart

2.3 Wanneer een boerderij in een Natura 2000-gebied ligt, maar het bouwvlak niet, kan dan in het bouwvlak een windmolen worden geplaatst? Het zou goed passen binnen Natuur Inclusief. Windenergie past daar goed bij.

Een boerderij ligt in principe altijd binnen het daarbij behorende bouwvlak. Mocht er een andere situatie zijn, dan is dit maatwerk. Hierbij wordt uiteraard ook rekening gehouden met de afstandseisen die gelden voor Natura 2000-gebieden.

2.4 Graag bouwvlak definiëren in verband met optie voor 1 windmolen.

Zoals eerder genoemd onder punt 2.1 is de definitie voor het bouwvlak opgenomen in de begrippenlijst behorende bij dit uitvoeringsbeleid.

2.5 Wordt 'een losse kavel' gezien als potentieel bouwvlak voor 1 windmolen?

Nee, een bouwvlak is geometrisch bepaald in het omgevingsplan, voorheen bestemmingsplan.

2.6 Het gestelde uitgangspunt van 1 windmolen per vlak is een ruim begrip en voor velerlei uitleg vatbaar.

In het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan) is het bouwvlak per locatie geometrisch opgenomen op de kaart en concreet toegelicht in regels. Om die reden verwijzen wij daarnaar.

2.7 Plaatsing van een windmolen moet kunnen op de meest optimale plaats en niet per definitie achter bebouwing of begroeiing.

Bij de plaatsing van een windmolen zijn vele diverse aspecten van belang, hierbij is ook een goede landschappelijke inpassing vanuit provinciaal en gemeentelijk beleid een aandachtspunt. Voor de plaatsing van de windmolen wordt dus gekeken naar de meest optimale plaats binnen de gestelde voorwaarden.

2.8 Graag rekening houden met de in het bestemmingsplan opgenomen agrarische bouwpercelen. Er is een verschil tussen een agrarische bedrijfswoning en een particuliere woning.

Wij houden rekening met de verschillen tussen een agrarische bedrijfswoning en een burgerwoning en hanteren hiervoor de criteria uit het omgevingsplan.

2.9 Is het vormverandering van het bouwvlak mogelijk om realisatie van een windmolen mogelijk te maken?

Dit is afhankelijk van de situatie en vraagt om een maatwerk beoordeling. U kunt hiervoor een concept verzoek indienen via: omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart

2.10 Wordt vanuit de gemeente hulp geboden bij het bepalen van de mogelijke locatie van een windmolen in relatie tot bouwvlak burens en beste plaatsing op bouwvlak?

Initiatiefnemer kan samen met zijn/haar/hen adviseur van de leverancier van de windmolen onderzoeken wat de meest geschikte plek is voor de windmolen en daarover het gesprek aangaan met de burens. Indien gewenst denkt de gemeente mee over de voorwaarden, die opgenomen zijn in het omgevingsplan en de beleidsregels. De gemeente kan initiatiefnemer ook tips meegeven ten aanzien van de participatie met de omgeving.

3. Mogelijkheden particulieren/andere bedrijven

- 3.1 *Wanneer komen er maatregelen, voorzieningen en wetgeving om soortgelijke kleinschalige energieopwekking ook voor niet agrariërs mogelijk te maken? Kan het plaatsen van een windmolen ook mogelijk gemaakt worden voor particulieren met een bepaalde perceelgrootte?*

Op dit moment voorziet dit beleid niet in ruimere mogelijkheden voor windmolens bij particulieren. Voor de huidige mogelijkheden van windmolens bij particulieren verwijzen we naar het omgevingsplan, de provinciale omgevingsverordening en de landelijke wetgeving. Kijk hiervoor onder andere op overheid.nl en [omgevingswet.overheid.nl/regels op de kaart](https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart).

- 3.2 *Waarom enkel voor een agrarisch bedrijf en niet alle bedrijven (horeca, handel of agrarisch-aanverwante bedrijven)?*
Optie kan zijn dat het om alle bouwvlakken (op voldoende afstand tot de kernen) gaat binnen het buitengebied (uitgezonderd wonen?) Dit zou dan best toegestaan kunnen worden. Maar de afweging is aan de gemeente/raad.

Op dit moment richt dit beleid zich op agrarische bedrijven in het buitengebied, gelet op de behoefte vanuit de agrarische sector om te verduurzamen.

4. Teruglevering en groter gebied voorzien van stroom

- 4.1 *Klopt het dat de opgewekte elektriciteit geheel ten behoeve is van het agrarische bedrijf en dat teruglevering op het net niet mogelijk is?*

Per 1 februari 2024 kondigde netbeheerder Stedin netcongestie af voor (extra) teruglevering van elektriciteit door grootverbruikers in de Hoeksche Waard. Zolang initiatiefnemer geen grootverbruikersaansluiting nodig heeft, kan er elektriciteit worden teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. Dit is per geval verschillend, mede afhankelijk van het aantal al aanwezige zonnepanelen op de bedrijfsdaken. Ter aanvulling: per 5 december 2024 kondigde Stedin netcongestie af voor (extra) afname van elektriciteit door grootverbruikers in de Hoeksche Waard. Deze netcongestie heeft geen invloed op het plaatsen en aansluiten van een windmolen.

- 4.2 *Mag een agrariër meer energie opwekken wanneer het bedrijf de potentie heeft om uit te breiden en wordt het bedrijf dan in de gelegenheid gesteld om terug te leveren aan het netwerk totdat de uitbreiding is voltooid?*

Initiatiefnemer moet aantonen op welke wijze het bedrijf zal uitbreiden in de toekomst en mag anticiperen op een grotere energievraag, en dus grotere opwek. Zolang er sprake is van netcongestie op teruglevering van elektriciteit door grootverbruikers, is tijdelijke teruglevering van elektriciteit aan het net niet mogelijk.

- 4.3 *Het mogelijk maken van windmolens bij agrariërs kan negatieve effecten hebben op de overbelasting van het elektriciteitsnetwerk. Hoe wordt bijvoorbeeld de toekomstige energiebehoefte voor eigen gebruik aangetoond?*

Per 1 februari 2024 kondigde netbeheerder Stedin netcongestie af voor (extra) teruglevering van elektriciteit door grootverbruikers in de Hoeksche Waard. Zolang initiatiefnemer geen grootverbruikersaansluiting nodig heeft, kan er worden teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. Dit is per geval verschillend, mede afhankelijk van het aantal al aanwezige zonnepanelen op de bedrijfsdaken. Op het moment dat initiatiefnemer weet op welke wijze het bedrijf in de toekomst groeit, kan hij/zij ook aantonen welke energiebehoefte daaraan is gekoppeld.

- *Waarom is de plaatsing van een windmolen onder voorwaarde van louter eigen gebruik, als gebied willen wij toch ook energieneutraal presteren en vooroplopen. De agrariërs van de Hoeksche Waard zijn de architecten van het buitengebied en beschikken derhalve over mogelijkheden die de bewoners van dorpskernen niet kennen. Met deze mogelijkheden wordt gedoeld op de plaatsing van windmolens van een inpasbare grootte die weinig landschapsvervuiling teweegbrengen. Hoe mooi zou het zijn om regionaal energieneutraal te worden door middel van het terugleveren van opgewekte windenergie aan dorpsbewoners (uiteraard tegen een vergoeding want de windmolen zal moeten worden terugverdiend).*

Op dit moment is nog niet bekend hoe de energie- en warmtetransitie exact wordt vormgegeven in de Hoeksche Waard. Energiedeling is wettelijk gezien nog niet mogelijk. Wel zijn we als gemeente gestart met een pilotproject 'Energiepolder' om te onderzoeken of het binnen een bepaald projectgebied (polder) mogelijk is om energie te delen, afhankelijk van technische, juridische en financiële mogelijkheden en voorwaarden. Binnen dit pilotproject werkt de gemeente nauw samen met LTO Noord, LTO Noord afdeling De Hoeksche Waard, Wageningen University & Research, Stichting Energieke Regio en Stedin. Als blijkt dat dit pilotproject haalbaar en uitvoerbaar is, wordt onderzocht op welke wijze het uitvoeringsbeleid daarop kan worden aangevuld.

- *De voorwaarde stellen dat de opgewekte windenergie louter eigen gebruik mag dienen legt een zware beperking op de potentie in ons gebied. Daarnaast moet in ogenschouw genomen worden dat er een verdienenmodel aan de plaatsing van een windmolen moet zitten, immers zal de investering terugverdiend moeten worden. De plaatsing van een windmolen zou een mooie uitkomst kunnen zijn om de pieken en dalen van de zon-energie-installatie te nivelleren. Duidelijk is dat een groot deel van de totaal opgewekte energie niet aan ondernemer ten goede komt.*

Zie de reactie op vraag 4.4.

- 4.4 *Opgewekte energie is voor eigen gebruik. Maar er mag uitgegaan worden dat er meer wordt opgewekt en dat dit wordt teruggeleverd via het net óf gaat dit naar burelen?*

Zie de reactie op vraag 4.4. Energiedeling is nu wettelijk gezien (nog) niet toegestaan en mogelijk.

- 4.5 *Is het projectplan van LTO Noord om coöperatie voor energie op te zetten nog actueel? Zo ja, waarom is dit nog niet verder uitgewerkt?*

Zie de reactie op vraag 4.4 met betrekking tot het pilotproject 'Energiepolder'.

- 4.6 *Is er duidelijk hoeveel windmolens het huidige netwerk aan kan? En als er uitbreiding van het netwerk nodig is wie gaat dat dan betalen?*

Per 1 februari 2024 kondigde netbeheerder Stedin netcongestie af voor (extra) teruglevering van elektriciteit door grootverbruikers in de Hoeksche Waard. Zolang initiatiefnemer geen grootverbruikersaansluiting nodig heeft, kan er worden teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. Dit is per geval verschillend, mede afhankelijk van het aantal al aanwezige zonnepanelen op de bedrijfsdaken. Er is uitbreiding van het elektriciteitsnet nodig om de congestie te verhelpen. Investeringsen worden gedaan door netbeheerders TenneT en Stedin.

4.7 Komen nieuwbouwplannen niet in het geding omdat het huidige elektriciteitsnetwerk overbelast raakt?

Op dit moment is er alleen netcongestie op (extra) teruglevering van elektriciteit door grootverbruikers. Er is geen netcongestie op afname van elektriciteit en niet op teruglevering door kleinverbruikers (woningen). Op dit moment komen bouwplannen voor woningen niet in het geding.

Ter aanvulling: per 5 december 2024 kondigde Stedin netcongestie af voor (extra) afname van elektriciteit door grootverbruikers in de Hoeksche Waard. Deze netcongestie heeft geen invloed op het plaatsen en aansluiten van een windmolen.

4.8 De teruglevering van energie uit zonnepanelen is nog niet eens goed geregeld. Dit weerhoudt agrariërs ervan om hierin te investeren. Waarom gaan we dit niet eerst goed regelen?

Op dit moment is er alleen netcongestie op (extra) teruglevering van elektriciteit door grootverbruikers. Op het moment dat een agrarische ondernemer geen grootverbruikersaansluiting nodig heeft, is teruglevering van elektriciteit aan het net gewoon mogelijk. Netbeheerders TenneT en Stedin werken hard aan het oplossen van de congestie in de Hoeksche Waard. Daarvoor zijn uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk nodig, die de komende jaren worden uitgevoerd.

Ter aanvulling: per 5 december 2024 kondigde Stedin netcongestie af voor (extra) afname van elektriciteit door grootverbruikers in de Hoeksche Waard. Deze netcongestie heeft geen invloed op het plaatsen en aansluiten van een windmolen.

- *Eerst dient het elektriciteitsnetwerk op orde te zijn voor de toekomst voordat hiermee verder wordt gegaan.*

Zie de reactie op vraag 4.10.

4.9 Hoe voorkom je dat het een verdienmodel wordt voor agrariërs. Het gaat dan om verkopen van stroom?

Het is een uitvoeringsbeleid dat het plaatsen van windmolens mogelijk maakt voor de opwek van energie voor eigen gebruik. Het is bedoeld om het voor de agrarische bedrijven mogelijk te maken om in eigen energiebehoefte te voorzien.

Daarnaast verwijzen wij graag naar het antwoord bij vraag 4.4 over pilotproject 'Energiepolder' in relatie tot het delen van energie.

5. Relatie zonnepanelen

5.1 De aanwezigheid van zonnepanelen is een voorwaarde voor het plaatsen van een windmolen. Zonder zonnepanelen kan met een windmolen de zelfvoorziening al bereikt worden. Is dit dus noodzakelijk? Zonnepanelen kunnen negatieve effecten hebben bijvoorbeeld straling boven het vee en brandgevaar met de opslag van stro. Stallen in de zomer staan grotendeels leeg en in de winter is het verbruik hoger. Hierdoor is een windmolen aantrekkelijker dan zonnepanelen.

Om het elektriciteitsnetwerk stabiel te houden, is een combinatie van opwek van zonne-energie en windenergie noodzakelijk. Immers wind en zon leveren op verschillende momenten energie op. Beide opwekmethoden zijn complementair aan elkaar.

6. Verwerken grondstoffen

6.1 Worden afgedankte wieken straks begraven in de grond? Krijgt een agrarische ondernemer hier toestemming voor om dit op eigen grond te doen? Eigenlijk is dus de vraag wat er met de grondstoffen gebeurt wanneer de molen wordt weggehaald en of hier op voorhand over na wordt/is gedacht.

Het is niet toegestaan afgedankte wieken te begraven in de grond. De ontwikkelingen ten aanzien van recycelen gaan snel. We zetten in op duurzaamheid en waar mogelijk hergebruik van gebruikte materialen. Bekostiging van de ontmanteling is onderdeel van de bijbehorende financiële onderbouwing van het initiatief.

6.2 Wie is eindverantwoordelijk voor het onderhoud van de molens en mogelijk afvoeren van de wieken in de toekomst?

Initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het onderhoud en afvoeren van de windmolen na de gebruiksperiode. Zie hiervoor ook reactie vraag 6.1.

6.3 Gemiddeld hebben de wieken van een windmolen een levensduur van 10-12 jaar. En wat gaat daar dan mee gebeuren? Voor verwerken van deze wieken zijn nog geen oplossingen.

De ontwikkelingen ten aanzien van recycelen gaan snel. Inmiddels zijn ook de eerste recyclebare wieken ontwikkeld. We zetten in op duurzaamheid en waar mogelijk hergebruik van gebruikte materialen.

6.4 Hoe kan je regelen dat financieel de afbraak van de molens niet op de belastingbetaler afgewenteld wordt?

In de omgevingsaanvraag en de omgevingsvergunning is er aandacht voor de periode na afloop van de gebruiksperiode, zodat binnen 1 jaar na afloop van de vergunning of de gebruiksperiode de windmolen en fundering verwijderd zijn. De kosten voor verwijdering en afvoeren van materialen van de windmolen en bijbehorende voorzieningen zijn voor rekening van vergunninghouder. De aanvrager moet aantonen dat dit financieel geregeld is.

7. Effecten

7.1 Bij de afstand tot buurwoningen is niet duidelijk of hier ook rekening gehouden wordt met slagschaduw. Dit reikt 2 keer zover als de tiphoogte van de molen.

Er moet rekening gehouden worden met slagschaduw. Dit is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), artikel 4.430i en verder.

7.2 Er ontstaan neveneffecten. Kleine bedrijven werken zich in de schulden bij banken om dit te kunnen bekostigen. En energieleveranciers gaan de tarieven voor de burger verhogen omdat ze de inkomsten zien dalen. Dit is aan de orde wanneer het plaatsen van de windmolens bij agrarische bedrijven een succes blijkt te zijn. Dit dient in de basis eerst geregeld te worden.

Fijn dat u uw zorgen met ons deelt; wij volgen de (landelijke) ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid op de voet.

7.3 Agrariërs hebben een financieel voordeel, burgers een daling van de woningwaarde. Er is daarnaast zichtlijnschade en schade aan leefomgeving en verrommeling van het landschap.

Het plaatsen van windmolens bij agrarische bedrijven draagt bij aan de verduurzaming van de agrarische sector en vraagt daarnaast ook investeringen van de agrariërs. In Nederland is er geen recht op uitzicht. Het voorkomen van verrommeling van het landschap vinden wij ook belangrijk. Met het opstellen van regels voor de landschappelijke inpassing en de plaatsing binnen het bouwvlak, borgen we een zorgvuldige inpassing in het landschap. Hierbij maken we een zorgvuldige afweging tussen alle aspecten.

7.4 Er is nog veel onduidelijkheid over de relatie tussen gezondheid en windmolens. Denk hierbij aan de laagfrequente resonantie. Hoe wordt hiermee omgegaan?

Wij volgen de landelijke ontwikkelingen en onderzoeken over windmolens en gezondheid op de voet. Op het moment dat er nieuwe inzichten zijn, bekijken we op dat moment hoe we daar het beste mee om kunnen gaan.

7.5 Wordt er bij de plaatsing van een windmolen ook rekening gehouden met de zichtlijnen vanuit een burgerwoning?

In Nederland is er geen recht op uitzicht. Wel vinden wij het belangrijk dat de agrariër in het kader van participatie zijn/haar burens bij het plan betreft. In het uitvoeringsbeleid nemen wij voorwaarden op voor afstand tot gevoelige functies zoals woningen.

7.6 In geval van meerdere windmolens binnen zichtafstand dienen ook de cumulatieve effecten (waaronder interferentie) te worden beoordeeld.

Bij een aanvraag om omgevingsvergunning moeten alle relevante milieuaspecten worden uitgewerkt en deze leggen wij ter beoordeling voor aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ). De omgevingsdienst beoordeelt of de aanvraag voor wat betreft de milieuaspecten voldoet aan de geldende wet- en regelgeving.

8. Opslag

8.1 Een windmolen geeft te weinig rendement en opslag in accu's is te duur. Beter om omvorming naar waterstof voor bijvoorbeeld aandrijving van de trekker mogelijk te maken. Stroom wordt een groot probleem voor landbouw.

Voorwaarden voor het omzetten naar waterstof zijn niet in dit uitvoeringsbeleid opgenomen. Wel is opgenomen dat wij open staan voor deze mogelijkheden en dat het maatwerk betreft.

- *We hebben sinds 2017 een accusysteem (lithiumbatterijen). Wel raadzaam bij de leverancier ook te informeren. Aangaande windenergie is het ook belangrijk om met leveranciers te overleggen, want zij lopen ook vaak tegen knelpunten aan. Er is interesse voor een rendabele windmolen met het liefst een zo hoog mogelijke tip- en ashoogte om voornamelijk 's nachts energie te produceren voor een project donkergroene waterstof.*

Bedankt voor uw toelichting. Voor het bepalen van de mogelijk ashoogte is op dit moment ook het provinciaal beleid medebepalend. Op dit moment staat de provincie geen hogere ashoogte dan 15 meter toe. De provincie onderzoekt momenteel het beleid ten aanzien van windmolens

met een ashoogte tot 15 meter en neemt in dit onderzoek de ervaringen en effecten van het huidige beleid mee.

9. Ashoogte

9.1 Ashoogte geeft beperkingen bij een bouwvlak gelegen bij een dijk of met veel bebouwing.

In niet alle situaties zal een windmolen bij het agrarische bedrijf mogelijk of rendabel zijn. Per situatie en agrarisch bedrijf kan een initiatiefnemer onderzoeken welk manier van verduurzaming van zijn/haar bedrijf het meest effectief is.

9.2 Ashoogte van 30 meter te hoog voor polderlandschap en geeft te veel opbrengst voor huishouding.

Bedankt voor uw inbreng. Hierbij willen wij benoemen dat het gaat om een agrarisch bedrijf en niet alleen om een agrarisch huishouden.

9.3 Voor het beste rendement is een ashoogte van 30 meter noodzakelijk.

Bedankt voor uw inbreng. Zoals eerder genoemd zijn wij voor de mogelijkheden mede afhankelijk van het provinciale beleid. Deze staat momenteel een ashoogte van 15 meter toe.

9.4 Komt er een beperking aan geclusterde windmolens en de verschillen qua hoogte?

In het uitvoeringsbeleid wordt geen beperking opgenomen ten aanzien van mogelijke clustering en hoogte.

9.5 Is een windmolen van maximaal 30 meter een interessante investering voor een agrariër?

Met dit uitvoeringsbeleid faciliteren wij een bijdrage aan de duurzaamheidsopgave en de behoefte binnen de agrarische sector. Per bedrijf zal door initiatiefnemer onderzocht moeten worden wat een haalbare en wenselijke investering is. Dit mede in relatie met de toegestane ashoogte binnen het provinciaal beleid.

9.6 In de verkennende fase werd gesproken over een maximale ashoogte van 45 meter. Wat is dan de tiphoogte? En wanneer gesproken wordt over 25-30 meter is dit dan ashoogte of tiphoogte?

In het uitvoeringsbeleid stellen we voorwaarden aan de ashoogte en tiphoogte van de windmolen. De ashoogte van 45 meter is hierbij niet aan de orde.

10. Voorwaarden

10.1 Is bijvoorbeeld 2 kleinere windmolens ook mogelijk op 1 erf in plaats van 1 grote windmolen? Kleine windmolens hebben op gebied van veiligheid meer voordelen.

In het nu voorliggende uitvoeringsbeleid wordt ruimte geboden aan 1 windmolen per agrarisch bouwvlak onder de in het uitvoeringsbeleid gestelde voorwaarden.

10.2 Worden er extra regels opgenomen voor externe veiligheid? Denk hierbij aan afstanden gasinfrastructuur, afstanden tot gevels woningen derden of een andere bestemming waar mensen permanent verblijven. Gemeente Molenlanden heeft zoiets in het beleid al opgenomen.

Ja, ook externe veiligheid is een toetsingscriteria bij de omgevingsaanvraag.

10.3 Wat worden de voorwaarden en wie bepalen deze voorwaarden? Is er buiten deze voorwaarden nog ruimte om hiervan af te wijken?

Het uitvoeringsbeleid is om de kaders te stellen waarbij inzichtelijk is aan welke voorwaarden voldaan moet worden. Indien u niet aan deze voorwaarden voldoet kan het zijn dat een windmolen in uw specifieke situatie niet mogelijk is. Voor vragen over uw specifieke situatie kunt u contact met ons opnemen.

10.4 Kunnen windmolens geweigerd worden als dit al is toegestaan bij een andere ondernemer in de buurt?

Per aanvraag en situatie beoordelen wij of de omgevingsaanvraag voldoet aan de criteria en de wet- en regelgeving. Hierbij moet ook aandacht besteed worden aan de fysieke leefomgeving.

10.5 Is er een minimale afstand tussen de woning en molen van de agrariër?

Er is een minimale afstand tussen de windmolen en de woningen van derden.

10.6 Welke afstand moet aangehouden worden van de windmolen tot aan de burens.

De afstand van 2x de tiphoogte van de windmolen tot aan de gevel van een woning van de burens moet minimaal worden aangehouden. In de ontwerp windmolenbepalingen is dit een verplichtte vaste afstand.

10.7 Het elektriciteitsgebruik is voor een aantal akkerbouwers die ook gewassen opslaan blijkbaar hoger dan wat de combi zon en 1 windmolen kan opleveren (geldt niet voor alle bedrijven). Door in het beleid op te nemen dat ze het huidig verbruik moeten aantonen, is dat misschien een stap te ver?

Het oprichten van een windmolen wordt toegestaan bij een agrarisch bedrijf om elektriciteit op te wekken voor eigen gebruik. Aangetoond moet worden dat het dus noodzakelijk is voor eigen gebruik. Dat naast het plaatsen van een windmolen nog steeds energie afgenomen moet worden bij de energieleverancier dat kan zeker aan de orde zijn.

11. Milieu

11.1 Wordt een akoestisch onderzoek verplicht?

Akoestisch onderzoek is een van de onderdelen behorende bij de aanvraag.

11.2 Wordt er bij geluid ook rekening gehouden met de op het erf aanwezige bebouwing. Deze kunnen veel invloed hebben op de omgeving.

Het akoestisch onderzoek moet aantonen dat voldaan wordt aan de wettelijke regels.

11.3 Is er een plafond voor het aantal deelnemers?

Er is geen beperking opgenomen voor het aantal initiatiefnemers binnen dit uitvoeringsbeleid.

11.4 Is er wetgeving voor het afvoeren en verwerken van molenwieken?

Ja, er is wetgeving voor het afvoeren en verwerken van wieken van windmolens, zowel in Nederland als Europees verband. Deze wetgeving is onderdeel van de bredere Omgevingswet en regels voor windenergie, en richt zich op het minimaliseren van milieubelasting en het bevorderen van een circulaire economie.

11.5 Er is binnen de Hoeksche Waard sprake van een milieu beschermd stiltegebied. Dit komt voort uit de Europese wetgeving. Hoe wordt hiermee omgegaan?

In de Hoeksche Waard liggen 2 stiltegebieden. In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zijn regels met toelichting opgenomen over stiltegebieden. Vanwege het provinciale beleid om deze gebieden zo stil mogelijk te houden, kunnen in de 2 stiltegebieden geen windmolens worden geplaatst.

11.6 Gemist wordt de aanduiding van de gebieden die zijn aangewezen als officieel milieu beschermde stiltegebieden. In de Hoeksche waard zijn dit het Haringvliet en het Oude Land. De gebieden maken tevens onderdeel uit van Natura 2000- en Natuur Netwerk Nederland (NNN)-gebieden. Worden windmolens hier ook toegestaan?

In de kaart met de belemmeringen voor het plaatsen van kleine windmolens (Figuur 4 van dit uitvoeringsbeleid) is rekening gehouden met de in de Hoeksche Waard aanwezige stiltegebieden. Hier zijn geen kleine windmolens toegestaan.

Daarnaast is een geluidberekening onderdeel van de aanvraag. Deze berekening geeft inzicht in het voldoen aan de geluidsnorm door de kleine windmolen in relatie tot de omgeving.

12. Behoeft

Tijdens de inloopbijeenkomst werd er een overzicht van zoeklocaties gepresenteerd. Hierover zijn diverse vragen gesteld:

12.1 Zijn dit zoeklocaties of locaties van agrariërs die in aanmerking willen komen voor een windmolen?

De locaties die op de verbeelding zijn opgenomen, zijn locaties waar mogelijk een windmolen geplaatst zou kunnen worden als er voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden zoals genoemd in het uitvoeringsbeleid.

12.2 Is inzichtelijk bij de gemeente hoeveel aanvragen er nu liggen? Duidelijke behoefte naar windmolens bij agrariërs is niet in beeld. Wordt hier nog aandacht aan besteed?

Er ligt een duidelijke behoefte en wij willen met het uitvoeringsbeleid bijdragen aan het mogelijk maken van het plaatsen van de windmolens. In het uitvoeringsbeleid wordt hier verder niet op ingegaan.

13. Inwoners betrekken

13.1 Waarom worden de inwoners zo laat betrokken bij dit proces?

De inwoners zijn meegenomen tijdens de inloopbijeenkomst van november 2023 waarin wij ideeën presenteerden ten aanzien van het uitvoeringsbeleid. Inwoners hebben de kans gekregen om tijdens deze avond te reageren en vragen te stellen of ons te voorzien van aanvullende informatie. Hier is gelukkig gebruik van gemaakt en heeft geleid tot het nu voorliggende ontwerp uitvoeringsbeleid.

Dit ontwerp uitvoeringsbeleid wordt ter inzage gelegd en tijdens deze periode wordt er een inloopavond georganiseerd zodat de inwoners de mogelijkheid hebben om hun vragen te stellen en met ons in gesprek te gaan.

13.2 In de planning worden de burgers niet echt genoemd of meegenomen. Pas in fase 5, ofwel na vaststelling van het beleid wordt dit gepresenteerd aan de burger.

Wij verwijzen graag naar de beantwoording van vraag 13.1. En het ontwerp uitvoeringsbeleid wordt voor iedereen ter inzage gelegd. Tijdens deze periode van 6 weken wordt er ook een inloopbijeenkomst georganiseerd. Hierbij kan iedereen aanwezig zijn, dus ook de inwoners.

13.3 Tijdens inloopavond stonden agrariërs centraal die een zakelijk voordeel hebben bij het plaatsen van een windmolen. Het algemeen belang van de burger wordt nergens belicht. Is er wel draagvlak onder de burgers voor dit plan? De voorlichting en participatie van de burger is zeer nihil.

Zoals eerder aangegeven zijn de inwoners net als de agrarische ondernemers vooraf betrokken door middel van de inloopbijeenkomst in november 2023. Tijdens de terinzagelegging van het ontwerp uitvoeringsbeleid worden de inwoners en de agrarische ondernemers opnieuw geïnformeerd over het uitvoeringsbeleid.

13.4 Er wordt geen inzicht gegeven van de minimale afstand van de molen met een ashoogte van 45 meter tot een burgerwoning. Zo wordt de burger niet volledig geïnformeerd.

Dit beleid ziet niet toe op windmolens met een ashoogte van 45 meter. Dit beleid richt zich op windmolens met een ashoogte van 15 meter en mogelijk met een ashoogte 25-30 meter. Dat laatste is afhankelijk van het provinciale beleid waar momenteel aan wordt gewerkt.

13.5 Hoe kan een burger invloed uitoefenen bij een vergunningaanvraag?

Wij verwachten van een initiatiefnemer dat hij de omgeving betreft bij de omgevingsaanvraag door middel van participatie. Dit is verplicht. Het plan voor het plaatsen van een windmolen kan gevolgen hebben voor anderen. Dat kunnen kleine gevolgen zijn of grotere. Ook kan initiatiefnemer in zijn/haar plan met de gevolgen voor anderen rekening houden en deze zo klein mogelijk houden. Participatie heeft voor een initiatiefnemer ook voordelen. Door op tijd en met aandacht de omgeving te betrekken, zoals burens en bedrijven, wordt de kans van slagen van het plan vergroot. Als initiatiefnemer ervoor zorgt dat mensen in de omgeving weten wat de plannen zijn en mee kunnen denken, begrijpen ze het plan beter en kan het plan mogelijk nog beter worden. Hiermee kunnen misschien mogelijke bezwaren voorkomen worden. De gemeente kan sneller en makkelijker beslissen over het plan als duidelijk is dat de initiatiefnemer mensen uit de omgeving erbij betreft. Ook als niet iedereen het eens is met het plan.

14. Overig

14.1 Volgens de wet moeten windmolens (ook de kleine) opgenomen worden in het Register Externe Veiligheid (REV). Het plaatsen van een windmolen moet dus gecommuniceerd worden met de Omgevingsdienst. Het verzoek is om dit in het beleid vast te leggen.

Dit punt is opgenomen als voorwaarde in het uitvoeringsbeleid.

14.2 *Op een van de kaarten bij de inloopavond stonden gele cirkels opgenomen. Niemand kon vertellen wat deze inhouden, dus daar graag nog een reactie op.*

De opgenomen cirkels zorgen voor verwarring. Het betrof cirkels in relatie tot tankstations. Deze cirkels zijn overigens nog steeds in beeld op de kaart opgenomen in Figuur 4 van dit beleid in het kader van belemmeringen voor het plaatsen van een kleine windmolen.

14.3 *Passen de agrarische windmolens binnen de nieuwe Omgevingswet?*

Windmolens bij agrarische bedrijven zijn mogelijk onder de Omgevingswet. Bij de aanvraag omgevingsvergunning toetsen wij aan de criteria van het beleid en de geldende wet- en regelgeving.

14.4 *Wat maakt locaties als een mantelzorgwoning, boerencamping of kinderopvang uitzonderingslocaties? Hierbij wordt de suggestie gewekt dat het gaat om willekeurige objecten aangezien deze objecten niet in het buitengebied zijn gesitueerd.*

In de wet- en regelgeving benoemen we 'gevoelige functies'. Dit zijn kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten waarvoor afstandseisen gelden die aangehouden moeten worden, in het kader van externe veiligheid. Dit geldt bijvoorbeeld voor woningen en kinderopvang.

14.5 *Er wordt niet uitgesloten dat er kleine windparken gaan ontstaan binnen de ring van grote windparken. Komt er een bovengrens aan windmolens binnen de diverse gebieden?*

Op dit moment hebben wij niet de indruk dat er windparken gaan ontstaan, desondanks volgen wij de ontwikkelingen op de voet.

14.6 *Komt er nog een onderzoek naar schadelijke gevolgen voor de gezondheid door agrarische windmolens?*

Wij zijn momenteel niet voornemens een onderzoek uit te voeren; wij volgen de landelijke ontwikkelingen en onderzoeken over windmolens. Op het moment dat er nieuwe inzichten zijn, bekijken we op dat moment hoe we daar het beste mee om kunnen gaan.

14.7 *Opmerkelijk dat ook hier weer gesproken wordt over aantal huishoudens dat voorzien kan worden van stroom en dat nooit gesproken wordt over deelstroom aan bedrijfsleven. Dat terwijl het hier toch gaat om een agrarisch bedrijf.*

Voor beantwoording van deze vraag verwijzen wij naar punt 4.4 in relatie tot pilotproject 'Energiepolder'.

14.8 *Agrarische windmolens zijn gericht op meer, terwijl we moeten minderen. Zoals op informatiepunt leefomgeving terug te lezen is, veroorzaken wij de meeste lichtvervuiling. Is het dan niet logisch om meer te denken aan energiebesparing, dan aan meer opwek van energie?*

Wij begrijpen uw standpunt en zetten ons naast het verduurzamen van een agrarisch bedrijf ook in voor andere aspecten van verduurzaming, zoals energiebesparing.

14.9 *Hoeveel leveren de bestaande huidige windparken op en wat is dan nog nodig om de gemeente Hoeksche Waard energieneutraal te krijgen? Hebben jullie deze gegevens paraat? Achterliggende vraag is natuurlijk als de Hoeksche Waard al de doelstellingen heeft gehaald (RES) waarom moeten er dan nog extra kleine molens bij?*

Het gaat hier om het verduurzamen van individuele agrarische bedrijven. Een vraag vanuit de agrarische bedrijven waaraan wij graag mee willen werken om in 2040 energieneutraal te kunnen zijn.

Deze reacties zijn samen met onder andere de inbreng vanuit eerdere gesprekken en de resultaten van de verkenningen meegenomen bij het opstellen van het ontwerp-uitvoeringsbeleid.

ONTWERP